

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN

1. *Đồng chí* Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương
2. *Đồng chí* Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

BAN BIÊN SOẠN

1. PGS.TS. Lê Hải Bình, Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương - **Trưởng ban**
2. GS.TS. Đinh Xuân Dũng, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương; nguyên Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương - **Phó Trưởng ban**
3. GS.TS. Nguyễn Như Ý, nguyên Phó Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, Tổng Biên tập Tạp chí Dạy và Học ngày nay - **Ủy viên**
4. TS. Đoàn Văn Báu, Vụ trưởng Vụ Lý luận Chính trị, Ban Tuyên giáo Trung ương - **Ủy viên**
5. ThS. Trần Chí Đạt, Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông, Bộ Thông tin và Truyền thông - **Ủy viên**

LỜI GIỚI THIỆU

Cách đây hơn một thế kỷ, năm 1911, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành đã ra đi tìm con đường mới cho sự nghiệp cứu nước, đấu tranh giành độc lập dân tộc. Mang trong mình khát vọng “*Tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi*”, Người đã đi qua gần 30 quốc gia, 4 châu lục và 3 đại dương, vừa làm nhiều công việc khác nhau vừa miệt mài học tập, tiếp thu kho tàng tri thức đồ sộ của nhân loại, trực tiếp tham gia các phong trào yêu nước và cách mạng ở châu Âu và Người đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, tìm thấy ở học thuyết cách mạng và khoa học này con đường cứu nước đúng đắn - con đường cách mạng vô sản. Từ đó, Người kiên trì, sáng tạo, từng bước truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam, chuẩn bị mọi điều kiện cần thiết cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập cho Tổ quốc. Cùng với các công việc cực kỳ hệ trọng, trong suốt cuộc đời mình, Người tích lũy được một khối lượng tri thức - văn hóa đồ sộ, nghiên ngẫm sâu sắc từ chỉ đạo và tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, cách mạng thế giới, Người xây dựng cho mình một hệ thống các quan điểm vô cùng độc đáo và sâu sắc,

mang dấu ấn của riêng Người. Từ những năm 20 của thế kỷ XX đến nay, hệ thống các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh là ngọn đuốc soi đường cho cách mạng Việt Nam, cho toàn bộ quá trình đấu tranh của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Và đó chính là “*tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta*”⁽¹⁾.

Nhận thức sâu sắc về giá trị to lớn và bền vững của “*tài sản tinh thần*”, từ nhiều năm qua, Đảng ta đã chỉ đạo và tổ chức việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời liên tục, kiên trì việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Cho đến nay, kết quả của việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh đang tiếp tục được đào sâu hơn, toàn diện hơn, song có thể nêu lên những nội dung cơ bản bao gồm:

- Tư tưởng về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người.
- Tư tưởng về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.
- Tư tưởng về sức mạnh của nhân dân, của khối đại đoàn kết dân tộc.
- Tư tưởng về quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng nhà nước thật sự của dân, do dân, vì dân.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2011, tr.88.

- Tư tưởng về quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân.

- Tư tưởng về phát triển kinh tế và văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

- Tư tưởng về đạo đức cách mạng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.

- Tư tưởng về chăm lo bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau.

- Tư tưởng về xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, cán bộ, đảng viên vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân...

Những nội dung cơ bản trên được hình thành, từng bước bổ sung, phát triển và hoàn thiện trong quá trình hoạt động cách mạng của Người, đặc biệt được thể hiện đúc kết trong các trước tác cực kỳ phong phú, đa dạng trong 15 tập *Hồ Chí Minh Toàn tập*. Suy nghĩ, tìm hiểu về các nội dung cơ bản trên, chúng ta thấy rõ một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, không chỉ có ý nghĩa quyết định cho mọi thắng lợi của cách mạng gần 100 năm qua mà còn là ánh sáng mãi mãi soi đường cho sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam trong tương lai.

Sự sâu sắc, tinh độc đáo và dấu ấn riêng của tư tưởng Hồ Chí Minh là gì?

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX (2001) đã khẳng định: *“Tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại”*⁽¹⁾. Thực tế cho thấy, hoàn toàn không phải Hồ Chí Minh chỉ tiếp nhận ba nguồn gốc để chuyển thành tư tưởng của mình. Một năng lực sàng lọc, chọn lọc, phát triển tinh tế và sâu sắc, sự tổng hợp các tri thức, và cao hơn, đó là sự *“khúc xạ”*⁽²⁾ và *“vượt trội”*⁽³⁾, là tài năng phi thường hiếm có của Hồ Chí Minh khi tiếp xúc, tiếp nhận, chọn lọc các tri thức khổng lồ từ ba nguồn trên.

Những nhận xét trên đây đã làm sáng tỏ kết quả, thành tựu, sản phẩm và con đường của quá trình *“Việt hóa”* nói chung và *“Hồ Chí Minh hóa”* nói riêng, các tư tưởng, lý luận, các tinh hoa văn hóa của thế giới, của châu Âu, của phương Đông và của di sản văn hóa truyền thống dân tộc qua trí tuệ uyên bác và trái tim Hồ Chí Minh.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2001, tr. 20.

⁽²⁾ Vũ Đình Hòe: *Pháp quyền nhân nghĩa Hồ Chí Minh*, Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, 2007, tr.184.

⁽³⁾ Phan Ngọc: *Một thức nhận về văn hoá Việt Nam*, Nxb. Thế giới, 2018, tr.167.

Sự đánh giá sâu sắc và lựa chọn công phu, tinh anh về những giá trị mà Người chọn lọc và tiếp nhận trong các học thuyết của Khổng Tử, Giêsu, C. Mác và Tôn Dật Tiên là một minh chứng vô cùng thuyết phục không chỉ về kinh nghiệm ứng xử văn hóa của bản thân Người, mà trở thành một quan niệm tiếp nhận, sàng lọc, phát triển của dân tộc ta đối với văn hóa thế giới:

“Học thuyết Khổng Tử có ưu điểm là sự tu dưỡng đạo đức cá nhân. Tôn giáo Giêsu có ưu điểm của nó là lòng nhân ái cao cả. Chủ nghĩa Mác có ưu điểm của nó là phương pháp làm việc biện chứng. Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm của nó là thích hợp với điều kiện nước ta... Khổng Tử, Giêsu, Mác, Tôn Dật Tiên chẳng có ưu điểm chung đó sao? Họ đều muốn mưu cầu hạnh phúc cho loài người, mưu cầu hạnh phúc cho xã hội. Nếu hôm nay họ còn sống trên đời này, tôi tin rằng họ nhất định sống chung với nhau rất hoàn mỹ như những người bạn thân thiết. Tôi cố gắng làm một người học trò nhỏ của các vị ấy”.

Tiếp nhận những tinh hoa Văn hóa Đông, Tây quá khứ và hiện tại là con đường để Hồ Chí Minh đi tới hình thành và xây dựng hệ thống tư tưởng của mình. Song, Người là người con của phương Đông, của dân tộc Việt Nam nên để thể hiện tư tưởng của mình, Người luôn chọn cách thể hiện *cô đúc nhất, trong sáng nhất, giản dị, dễ*

hiểu nhất để đi vào trí tuệ và lòng người bằng con đường ngắn nhất. Nhờ đó, những bài nói, bài viết của Người luôn được mọi người cảm thụ sâu sắc và có sức thuyết phục mạnh mẽ. Khi cảm nhận về đặc điểm, sự độc đáo của Hồ Chí Minh, Paulmus, nhà nghiên cứu người Pháp đã có một nhận xét sâu sắc: “Người ta thấy, một người Á Đông gia nhập hàng ngũ của Mác, có thể trở thành người cộng sản ngay trên đất nước mình, không hề lay chuyển, nhưng cộng sản theo cách của mình, bởi vì Người tìm cách diễn tả và làm sinh động học thuyết đó bằng những dạng truyền thống tương tự”⁽¹⁾. Đó là sự thấu hiểu sâu sắc tư duy, tầm tư tưởng, đặc điểm riêng độc đáo của một người cộng sản Việt Nam - Hồ Chí Minh.

Một đặc trưng trong minh triết Hồ Chí Minh, đó là sự thống nhất không thể tách rời của ba nhân tố “vận dụng”, “phát triển”, “sáng tạo” và cách thể hiện, cách diễn đạt độc đáo kết quả của sự thống nhất ba nhân tố: giản dị, cô đọng, khúc chiết, ngắn gọn như một châm ngôn, một danh ngôn. Nó được thể hiện trong những khái quát vĩ mô nhất và cả trong những lời căn dặn cụ thể nhưng sâu xa về ý nghĩa.

Những năm qua, theo sự chỉ đạo của Đảng, các cấp ủy đảng đã triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Hàng triệu người đã được tiếp cận với

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh, Việt Nam, Á châu, Nxb. Dusenil, Paris, 1971, tr. 159.

sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Những kết quả bước đầu đã được khẳng định, song, từ đòi hỏi của thực tiễn, việc học tập đó không có kết thúc, bởi vì tư tưởng Hồ Chí Minh “mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta”.

Có nhiều con đường để tiếp cận, thẩm thấu, hiểu biết về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đọc trực tiếp trước tác của Người trong bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập* là rất cần thiết và quan trọng, song không phải ai cũng có điều kiện thực hiện được. Tìm đọc từng trước tác (bài viết, bài nói...) của Người đáp ứng nhu cầu học tập theo chuyên đề hoặc theo nghề nghiệp. Đọc và suy nghĩ qua các công trình khoa học, các cuốn sách, tài liệu học tập, bài báo nghiên cứu, giới thiệu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nghe, suy ngẫm, thảo luận và cố gắng vận dụng vào thực tiễn qua bài giảng của các nhà khoa học, bài thuyết trình của các báo cáo viên về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, v.v...

Tất cả các cách đó đều cần thiết và đáng quý.

Khác với các cách làm trên, bộ sách này đã chọn lọc công phu từ hàng chục ngàn trang sách của *Hồ Chí Minh Toàn tập*, những câu, những đoạn, những lời hay, khúc chiết, hàm súc, dễ đi vào lòng người và sắp xếp thành một hệ thống theo dạng từ điển để người đọc vừa được trực tiếp đọc, suy ngẫm tác phẩm của Người không phải qua một sự phân tích hay bình luận gián tiếp nào, vừa

hoàn toàn có điều kiện học tập, suy ngẫm về các “danh ngôn” theo từng chủ đề cụ thể. Mỗi câu được trích dẫn trong công trình này đều có chú thích đầy đủ nguồn dẫn để khi người đọc cần hiểu toàn diện hơn có thể dễ dàng tìm về xuất xứ. Qua cách làm trên, có thể nghĩ rằng, những nội dung căn cốt nhất, cốt lõi, cái hồn của minh triết Hồ Chí Minh được thể hiện sinh động, đồng thời, qua đó, chúng ta còn thấy hiện lên sáng tỏ những phẩm chất vô cùng cao quý mà bình dị của nhân cách một con người vĩ đại - nhân cách Hồ Chí Minh.

Theo hướng tuyển chọn trên, để bộ sách và từng tập trong bộ sách có thể đến với đông đảo bạn đọc, những người tuyển chọn đã sắp xếp thành 12 tập theo các chủ đề. Các chủ đề này chứa đựng nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh song được lựa chọn theo hướng như những danh ngôn, châm ngôn vừa dễ hiểu, vừa sâu sắc và sắp xếp theo dạng từ điển (*lôgic theo chủ đề, thứ tự chữ đầu theo A, B, C...*).

Tên chung của bộ sách là “**Vang vọng lời nước non**”. Tên của mỗi tập sách đều lấy một câu văn của Bác Hồ thể hiện cô đúc nội dung chính của từng tập sách. Bạn đọc sẽ tìm thấy những tư tưởng cực kỳ sâu sắc, cô đọng, phong phú và dễ tiếp nhận, học tập từ các câu được trích dẫn trong mỗi tập sách. Các tập cụ thể của bộ sách:

Tập 1. Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi. Tâm sự, tự sự của Chủ tịch Hồ Chí Minh về cuộc đời hoạt động cách

mạng phong phú, sôi nổi và sự cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc, nhân dân Việt Nam, như là những lời tự bạch của Người đối với dân tộc và nhân loại.

Tập 2. Dân tộc Việt Nam là một, nước Việt Nam là một. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về truyền thống quý báu của dân tộc được đúc kết qua hàng ngàn năm lịch sử, về lòng yêu nước, ý chí kiên cường, bất khuất, khát vọng độc lập, tự do, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh.

Tập 3. Đảng cần phải mạnh hơn bao giờ hết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về Đảng Cộng sản Việt Nam, về sự cần thiết phải có Đảng, vị trí, vai trò và bản chất của Đảng, mục tiêu, lý tưởng của Đảng, phương thức lãnh đạo, nội dung xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh. Những tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản Việt Nam là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam, góp phần quan trọng xây dựng Đảng ta xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Tập 4. Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, sức mạnh to lớn của nhân dân trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Tư tưởng lấy dân làm gốc, quý trọng sức dân và phát huy vai trò của nhân dân trong sự nghiệp cách mạng trở thành chân lý của dân tộc Việt Nam: Những câu nói của Người về xây dựng nhà nước của dân,

do dân, vì dân, về dân chủ là những chỉ dẫn quý báu, có giá trị lớn, phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập không chỉ riêng môn học tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn cho nhiều môn khoa học xã hội khác.

Tập 5. Phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người dày tớ thật trung thành của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị; về vị trí, vai trò của người cán bộ, đảng viên trong sự nghiệp cách mạng; về tiêu chuẩn người cán bộ, đảng viên; quan niệm của Hồ Chí Minh về công tác cán bộ gồm: Tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện cán bộ, bố trí sử dụng cán bộ; yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, vững mạnh, “vừa hồng, vừa chuyên”.

Tập 6. Thang thuốc hay nhất là thiết thực phê bình và tự phê bình. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, tính chất, nội dung, ý nghĩa tự phê bình và phê bình; về sự trung thực, thẳng thắn, thành khẩn, nghiêm túc và khéo léo trong tự phê bình và phê bình để mỗi cán bộ, đảng viên làm tròn nghĩa vụ trước Đảng và nhân dân.

Tập 7. Còn sống thì còn phải học. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về giáo dục, khẳng định mạnh mẽ nghị lực, sự vươn lên của mỗi người bằng cách học và tự học, “*Học không bao giờ ngừng*”, qua đó, giúp người đọc thấy được vị trí, vai trò của việc học tập và học tập suốt đời. Vì vậy, để trở thành phong trào toàn dân học tập thì phải có sự

tham gia của các cấp, các ngành, nhất là đội ngũ “*anh chị em giáo viên*” và chính Bác Hồ là tấm gương sáng về học tập suốt đời: “*Tôi năm nay 71 tuổi, ngày nào cũng phải học*”.

Tập 8. Văn hóa soi đường cho quốc dân đi. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về văn hóa, các loại hình loại thể văn học, nghệ thuật, lối sống, nếp sống, truyền thống văn hóa dân tộc; di tích lịch sử... Nội dung khẳng định vị trí, vai trò của văn hóa đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước. Đảng, Nhà nước cần phải coi trọng và xác định văn hóa là nền tảng tinh thần, là mục tiêu và động lực, soi đường cho quốc dân đi.

Tập 9. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đại đoàn kết, khẳng định đại đoàn kết là một nguyên nhân có ý nghĩa quyết định đối với sự nghiệp bảo vệ và xây dựng đất nước của dân tộc ta trong lịch sử hàng ngàn năm qua. Tập “*Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng*” đã chỉ ra cho người đọc, nhất là cán bộ, đảng viên phải luôn nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò của đại đoàn kết; dù bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải giữ gìn khối đoàn kết và chỉ có đoàn kết toàn Đảng, đoàn kết toàn dân và tinh thần đoàn kết quốc tế trong sáng, thủy chung tạo nên sức mạnh tinh thần để Đảng ta lãnh đạo nhân dân ta giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng.

Tập 10. Trung với Đảng, hiếu với dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng lực lượng vũ trang

nhân dân. Tập sách cung cấp cho người đọc những chỉ dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Bộ đội và Công an để thực sự là lực lượng vũ trang cách mạng tuyệt đối trung thành với Đảng, gắn bó mật thiết và tận hiếu với dân. Tập *“Trung với Đảng, hiếu với dân”* còn giúp cho bạn đọc thấu hiểu nội dung, biện pháp công tác của Bộ đội, Công an. Hiếu với nhân dân là bản chất của Bộ đội và Công an cách mạng.

Tập 11. Ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đường lối đối ngoại nhất quán của Đảng ta đó là Việt Nam mong muốn và sẵn sàng thiết lập quan hệ bình đẳng với tất cả các nước dân chủ trên thế giới. Qua tập sách, giúp người đọc nhận thức được mong muốn lớn nhất của Bác Hồ là xây dựng Việt Nam trở thành một đất nước độc lập, thống nhất, hòa bình và phát triển, đóng góp quan trọng vào một thế giới không còn chiến tranh, không còn đói nghèo, một thế giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Tập 12. Tôi để lại muôn vàn tình thân yêu là những lời căn dặn tâm huyết, giàu tình yêu sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các giai cấp, tầng lớp nhân dân, các cháu thiếu niên, nhi đồng, thanh niên, phụ nữ, phụ lão, lực lượng vũ trang và bạn bè quốc tế. Muôn vàn tình thân yêu đó thể hiện phẩm chất nhân văn cao đẹp của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với nhân dân ta.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống những quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, vì vậy, việc tuyển chọn trên không có khả năng bao quát hết tư tưởng của Người. Ban Tuyên giáo Trung ương cảm ơn các nhà khoa học: GS. TS. NGƯT. Phùng Hữu Phú; Trung tướng, PGS. TS. Trần Vi Dân; GS. TS. Mạch Quang Thắng; PGS. TS. Lý Việt Quang; PGS. TS. Doãn Thị Chín đã đồng tình và góp nhiều ý kiến quý báu cho bộ sách. Bộ phận biên soạn đã nghiêm túc sửa chữa, bổ sung theo các góp ý hợp lý, hợp tình, khoa học của Hội đồng. Với mục tiêu có được một sản phẩm mang tính phổ cập đến đông đảo mọi tầng lớp nhân dân, bộ sách chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong bạn đọc thông cảm và góp ý.

Hy vọng rằng, bộ sách này sẽ trực tiếp góp phần làm cho minh triết Hồ Chí Minh đi vào đời sống của dân tộc, của người dân Việt Nam như một động lực củng cố niềm tin khoa học và tình yêu đối với Bác Hồ vĩ đại. Trở về với cội nguồn Hồ Chí Minh, dân tộc ta sẽ vững tâm, đi đúng, đi xa hơn nữa hôm nay và mai sau tới mục đích cao đẹp mà cả đời mình Chủ tịch Hồ Chí Minh theo đuổi *“phấn đấu cho quyền lợi của Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân”*.

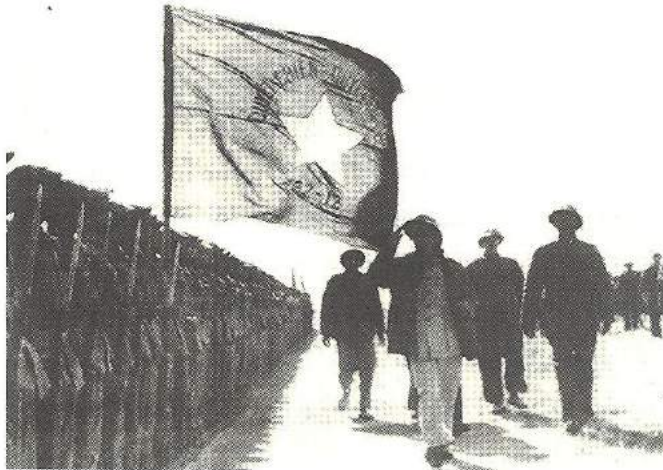
BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

Chủ tịch Hồ Chí Minh - tác giả của bản Tuyên ngôn Độc lập tại Quảng trường Ba Đình, Hà Nội ngày 2/9/1945

Chủ tịch Hồ Chí Minh theo dõi mặt trận Đông Khê (Cao Bằng) trong Chiến dịch Biên giới, năm 1950

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm các đơn vị bộ đội tập luyện, chuẩn bị lễ diễu binh nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam tại Quảng trường Ba Đình, ngày 5/12/1945

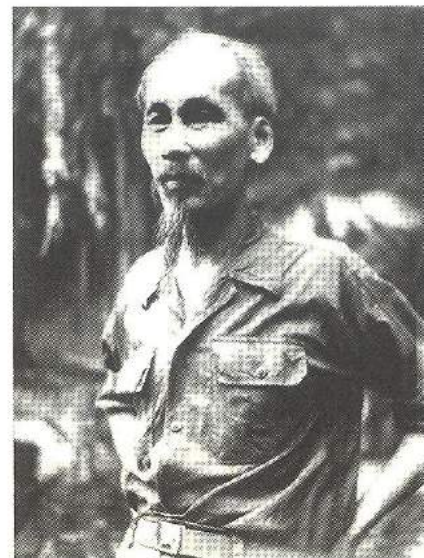
Chủ tịch Hồ Chí Minh làm việc dã chiến ngay trên đường hành quân trong Chiến dịch Biên giới, năm 1950

*Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các đồng chí
trong Bộ Chỉ huy Chiến dịch Điện Biên Phủ:
Trường Chinh, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh trao đổi
với các cán bộ, chiến sĩ tại Sơn Dương, Tuyên Quang
trong những ngày toàn quốc kháng chiến*

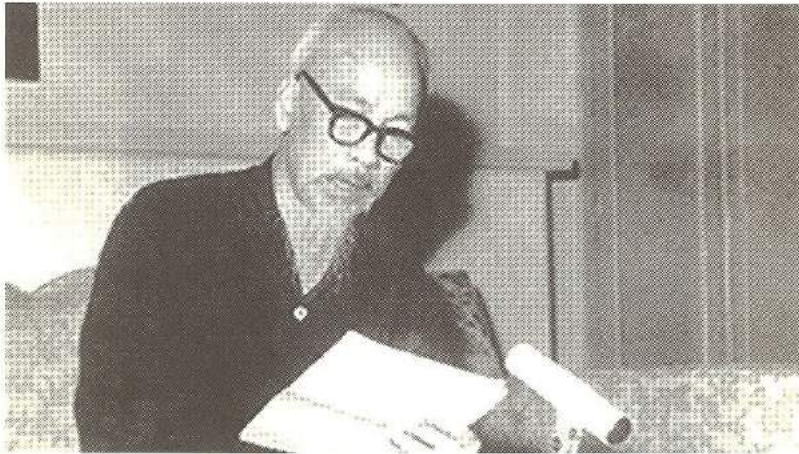
*Chủ tịch Hồ Chí Minh sau chiến thắng
Điện Biên Phủ lưng lầy địa cầu, năm 1954*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp đoàn đại biểu Mặt trận Dân tộc
giải phóng miền Nam do ông Nguyễn Văn Hiếu (người đeo kính)
dẫn đầu ra thăm miền Bắc, ngày 20/10/1962*

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm đơn vị công binh đang diễn tập bắc cầu phao qua sông Hồng, đêm 05/02/1966

Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi toàn dân chống Mỹ cứu nước, ngày 17/7/1966

Bảy tám mươi năm nay dưới quyền thống trị của giặc Pháp, chúng ta luôn luôn tranh đấu giành quyền độc lập tự do.

...

Những cuộc khởi nghĩa Nam Kỳ, Bắc Sơn, Đô Lương vừa rồi đã tỏ rằng: Đồng bào ta quyết nổi gót người xưa, phấn đấu hy sinh dặng phá tan xiềng xích.

Việc lớn chưa thành không phải vì đế quốc mạnh, nhưng một là vì cơ hội chưa chín, hai là vì dân ta chưa hiệp lực đồng tâm.

Nay cơ hội giải phóng đến rồi, đế quốc Pháp bên Âu đã không thể tự cứu, càng không thể cứu bọn thống trị Pháp ở ta.

(Kính cáo đồng bào, ngày 6-6-1941, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.229-230)

Bất kỳ nước nào (gồm cả nước Pháp) thật thà muốn đưa tư bản đến kinh doanh ở Việt Nam, với mục đích làm lợi cho cả hai bên, thì Việt Nam sẽ rất hoan nghênh.

Bất kỳ nước nào (gồm cả nước Pháp) mong đưa tư bản đến để ràng buộc áp chế Việt Nam, thì Việt Nam sẽ kiên quyết cự tuyệt.

(Trả lời một nhà báo Mỹ, khoảng đầu tháng 7-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.145)

Bởi thế cho nên, chúng tôi - Lâm thời Chính phủ của nước Việt Nam mới - đại biểu cho toàn dân Việt Nam, tuyên bố thoát ly hẳn quan hệ thực dân với Pháp, xóa bỏ hết những hiệp ước mà Pháp đã ký về nước Việt Nam, xóa bỏ tất cả mọi đặc quyền của Pháp trên đất nước Việt Nam.

(*Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, báo Cứu quốc, ngày 5-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.3*)

Các bạn hẳn cũng biết rằng nếu một quốc gia đã nhất định tranh thủ độc lập tự do cho mình thì nó phải chiến thắng, không gì cản nổi.

(*Điện gửi nhân dân Pháp nhân ngày 19-12-1948, báo Cứu quốc, ngày 28-12-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.655*)

Cách mệnh Pháp dạy cho chúng ta:

1. Dân chúng công nông là gốc cách mệnh, tư bản là hoạt đầu, khi nó không lợi dụng được dân chúng nữa, thì nó phản cách mệnh.

2. Cách mệnh thì phải có tổ chức rất vững bền thì mới thành công.

3. Đàn bà trẻ con cũng giúp làm việc cách mệnh được nhiều.

4. Dân khí mạnh thì quân lính nào, súng ống nào cũng không chống lại.

5. Cách mệnh Pháp hy sinh rất nhiều người mà không sợ; ta muốn làm cách mệnh thì cũng không nên sợ phải hy sinh.

(*Đường cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.297*)

Cắm thù này trả sao đây nhỉ?

Nhân dân ta nhất trí kết đoàn,

Đuổi quân can thiệp hung tàn,

Chúng ta thống nhất giang san nước nhà,

Nước nhà ta, ta làm người chủ,

Vận mệnh ta, ta giữ trong tay,

Nước non vẫn nước non này,

Cờ treo độc lập, nền xây hòa bình.

(*"Chinh phụ ngâm" mới, báo Nhân Dân, ngày 6-5-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.449-450*)

Chế độ thực dân đã đầu độc dân ta với rượu và thuốc phiện. Nó đã dùng mọi thủ đoạn hòng hủ hoá dân tộc chúng ta bằng những thói xấu, lười biếng, gian xảo, tham ô và những thói xấu khác.

(*Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 3-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.7*)

Chỉ cần đế quốc Mỹ chấm dứt xâm lược, chấm dứt mọi hành động chiến tranh chống lại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, rút quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân Việt Nam giải quyết lấy công việc của

mình như Hiệp định Giơnevơ 1954 đã quy định, thì tức khắc có hòa bình ở Việt Nam.

(Lời chúc đầu năm gửi nhân dân Mỹ, báo Nhân Dân, ngày 1-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.3)

Chỉ cần nước Pháp công nhận nền độc lập của chúng tôi thì nước Pháp sẽ chiếm được trái tim và tình cảm của tất cả những người Việt Nam! Và chúng ta sẽ cùng nhau xây dựng khối Liên hiệp Pháp, một khối liên hiệp tự do, vững chắc và hữu nghị.

(Thư trả lời Bà Sôixi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp, Bút tích tiếng Pháp, lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, ngày 22-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.348)

Chỉ có độc lập thật sự và thống nhất thật sự mới có thể làm thỏa mãn nguyện vọng Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn báo France Soir, báo Cứu quốc, ngày 28-2-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.35)

Chiến lược ta trước sau như một: Trường kỳ kháng chiến, đánh mạnh, đánh mãi, đánh cho đến ngày bắt thực dân ra khỏi nước ta.

(Tình hình thế giới và trong nước từ đầu tháng 4 đến tháng 6 năm 1949, ngày 14-6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.113)

Chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa. Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố, xí nghiệp có thể bị tàn phá, song nhân dân Việt Nam quyết không sợ! Không có gì quý hơn độc lập, tự

do. Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn!

(Không có gì quý hơn độc lập, tự do, báo Nhân Dân, ngày 17-7-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.131)

Chính nhờ có Cách mạng Tháng Mười vĩ đại chỉ đường mà Cách mạng Tháng Tám của chúng ta mới thành công.

(Tình hữu nghị vô sản thắng lợi, báo Nhân Dân, 17-1-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.8)

Chính phủ Mỹ đã gây ra chiến tranh xâm lược Việt Nam thì con đường đưa đến hòa bình ở Việt Nam là Mỹ phải chấm dứt xâm lược.

(Thư trả lời Tổng thống Mỹ Giôn-xơn, ngày 15-2-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.301)

Chính phủ Mỹ lầm tưởng rằng với sức mạnh tàn bạo, họ có thể bắt nhân dân Việt Nam chúng tôi phải đầu hàng. Nhưng nhân dân Việt Nam quyết không bao giờ khuất phục.

(Thư gửi nhân dân Mỹ, ngày 23-12-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.221)

Chính sách đối nội của Việt Nam là dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc.

(Trả lời một nhà báo nước ngoài, ngày 16-7-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.199)

Chính sách Pháp đối với An Nam bây giờ xấu hơn Anh đối với Mỹ trước, vì Pháp đã vơ vét hết của cải dân ta, đã ngăn cấm dân ta làm việc này việc khác; nó lại bắt dân ta hút thuốc phiện và uống rượu. Anh chỉ ham tiền Mỹ, Pháp đã ham tiền lại muốn làm mất nòi, mất giống An Nam đi. Thế mà dân An Nam còn chưa học Mỹ mà làm cách mệnh!

(*Đường cách mệnh*, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.291)

Chúng ta biết trước rằng kháng chiến ắt phải gay go, phải trường kỳ, nhưng chắc chắn sẽ thắng lợi.

(*Lời kêu gọi nhân kỉ niệm một năm kháng chiến toàn quốc*, ngày 19-12-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.354)

Chúng ta có thể và chúng ta phải đi tới hòa bình để cứu sống cho bao thanh niên Pháp - Việt. Biết rõ lòng nhân ái và đức độ cao cả của ngài, tôi xin đề nghị cùng ngài lập lại ngay nền hòa bình để tránh cho hai nước chúng ta khỏi bị hao người thiệt của, và để gây lại sự cộng tác và tình thân thiện giữa hai dân tộc chúng ta.

(*Thư gửi Tổng thống nước Pháp Vanh-xăng Ôriôn*, ngày 18-1-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.36)

Chúng ta đã hy sinh làm cách mệnh, thì nên làm cho đến nơi, nghĩa là làm sao cách mệnh rồi thì quyền giao cho dân chúng số nhiều, chớ để trong tay một bọn

ít người. Thế mới khỏi hy sinh nhiều lần, thế dân chúng mới được hạnh phúc.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.292)

Chúng ta luôn luôn chủ trương rằng: Thống nhất nước Việt Nam là sự nghiệp thiêng liêng của toàn dân Việt Nam. Đại diện của hai miền có thể gặp nhau, cùng nhau bàn bạc, tìm con đường tốt nhất để hòa bình thống nhất Tổ quốc, trên cơ sở độc lập, dân chủ như Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định.

(*Lời chúc Tết đồng bào cả nước*, báo *Nhân Dân*, ngày 1-1-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.309)

Chúng ta muốn hòa bình, chúng ta phải nhân nhượng. Nhưng chúng ta càng nhân nhượng, thực dân Pháp càng lấn tới, vì chúng quyết tâm cướp nước ta lần nữa!

Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ.

(*Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến*, ngày 19-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.534)

Chúng ta phải ra sức cố gắng giành cho được thắng lợi quyết định ở miền Nam, bởi vì cuộc chiến tranh này căn bản là ở miền Nam. Mỹ thua ở miền Nam tức là nó thua, ta thắng ở miền Nam tức là ta thắng.

(*Bài nói tại Hội nghị cán bộ cấp cao nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng*, ngày 16-1-1966,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.17)

Chúng ta quyết kháng chiến đến cùng, tranh cho kỳ được thống nhất và độc lập; thống nhất và độc lập thực sự, chứ không phải cái thứ thống nhất và độc lập bánh vẽ mà thực dân vừa thí cho bọn bù nhìn.

(Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm độc lập 2-9-1948, báo Cờ quốc, ngày 9-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.601)

Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ.

(Bài phát biểu tại cuộc họp đầu tiên của Ủy ban Nghiên cứu kế hoạch kiến quốc, ngày 10-1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.175)

Chúng ta yêu chuộng hòa bình, nhưng chúng ta không sợ chiến tranh.

(Lời phát biểu tại Kỳ họp thứ 2, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khoá III, ngày 10-4-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.531)

Chúng tôi chỉ muốn độc lập và thống nhất. Chúng tôi chỉ muốn hòa bình.

Chúng tôi không muốn chiến tranh, nhưng chúng tôi quyết tự vệ đến giọt máu cuối cùng.

Chúng tôi quyết không chịu mất nước làm nô lệ thực dân lần nữa.

(Thư gửi Chính phủ Pháp, Nghị viện Pháp, nhân dân Pháp, các nước dân chủ trên thế giới, tháng 3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.138)

Chúng tôi chiến đấu vì công lý. Chúng tôi sẽ tồn tại; Chúng tôi sẽ chiến thắng.

(Thư gửi nhân dân Pháp sau cuộc hội kiến với Pôn Muýt, đại diện Cao ủy Pháp Bôlae, ngày 25-5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.155)

Chúng tôi chủ trương đoàn kết tất cả các lực lượng yêu nước ở miền Bắc và miền Nam, ra sức phấn đấu chống sự can thiệp của bọn đế quốc thực dân, để xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

(Bài nói tại Quốc hội Inđônêxia, ngày 28-2-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.94)

Chúng tôi chủ trương thực hiện thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hòa bình trên cơ sở độc lập và dân chủ, như Hiệp định Giơnevơ đã quy định.

(Tuyên bố tại Cuộc họp báo ở Thủ đô Giacáccta (Inđônêxia), ngày 3-3-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.106)

Chúng tôi đã nhất quyết ở trong khối Liên hiệp Pháp, cộng tác thành thực với nước Pháp và tôn trọng quyền lợi kinh tế, văn hóa Pháp trong nước chúng tôi. Nhưng chúng tôi cũng nhất quyết chiến đấu đến cùng cho độc lập và thống nhất quốc gia.

(Thư gửi Tướng Lơcléc, ngày 1-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.6)

Chúng tôi đã nhiều lần kêu gọi hòa bình, nhưng nước Pháp không trả lời. Lần cuối cùng, ngày 25-4-1947, bọn tài phiệt thuộc địa Pháp đặt ra cho chúng tôi nhiều điều kiện nhục nhã và không thể nhận được, như nộp khí giới cho Pháp và để cho quân đội Pháp toàn quyền đi lại trên khắp nước chúng tôi. Như thế chúng tôi bắt buộc phải tiếp tục chiến đấu.

(Trả lời Ông Vaxidép Rao, thông tin viên Hãng Roitor, tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.161)

Chúng tôi hết sức làm việc để củng cố hòa bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên báo Regards, ngày 18-11-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.125)

Chúng tôi luôn luôn chủ trương các nhà cầm quyền ở hai miền cùng nhau bàn bạc để thống nhất đất nước trên nguyên tắc đặt lợi ích tối cao của Tổ quốc lên trên hết và hợp với nguyện vọng của toàn dân.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.270)

Chúng tôi muốn độc lập và thống nhất.

Chúng tôi muốn cộng tác với dân tộc Pháp trong khối Liên hiệp Pháp.

Chúng tôi muốn hòa bình để kiến thiết lại nước chúng tôi. Quốc hội và nhân dân Pháp cần phải làm cho

cuộc chiến tranh huynh đệ tương tàn này chấm dứt, cần phải giải quyết vấn đề Việt - Pháp một cách xứng đáng với nước Pháp mới.

(Thư gửi Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 5-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.100)

Chúng tôi muốn nước chúng tôi độc lập và thống nhất trong Liên hiệp Pháp.

Bọn quân phiệt thực dân đã bắt buộc chúng tôi phải tiếp tục chiến đấu, chúng tôi sẽ chiến đấu đến cùng, chúng tôi lấy câu châm ngôn hiên ngang của các bạn làm châm ngôn của chúng tôi:

“Thà chết không làm nô lệ”.

(Thư gửi nhân dân Pháp sau cuộc hội kiến với Pôn Muýt, đại diện Cao ủy Pháp Bôlae, ngày 25-5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.155)

Chúng tôi sẽ làm cái mà chúng tôi đã và đang làm - đấu tranh cho nền độc lập, thống nhất của đất nước tôi.

(Trả lời phỏng vấn của ông Rơnê Lécmitơ phóng viên báo L'Humanité, tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.146)

Chúng tôi tin chắc rằng nước Việt Nam nhất định sẽ hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.273)

Chúng tôi tin rằng các nước Đồng minh đã công nhận những nguyên tắc dân tộc bình đẳng ở các Hội nghị Têhêrăng và Cựu Kim Sơn, quyết không thể không công nhận quyền độc lập của dân Việt Nam.

(Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 2-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.3)

Chúng tôi trịnh trọng tuyên bố rằng nhân dân chúng tôi thành thật mong muốn hòa bình. Nhưng nhân dân chúng tôi cũng kiên quyết chiến đấu đến cùng để bảo vệ những quyền thiêng liêng nhất: Toàn vẹn lãnh thổ cho Tổ quốc và độc lập cho đất nước.

(Lời kêu gọi Liên hợp quốc, Bút tích tiếng Pháp, Bản chụp lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.522)

Có nước thì sẽ có nhà, chúng ta kiên quyết phá hoại để đánh giặc. Đến ngày kháng chiến thắng lợi, thống nhất và độc lập thành công, chúng ta sẽ cùng nhau xây đắp nhà cửa, những phố làng đường hoàng và đẹp đẽ hơn, xứng đáng với đời sống mới của nhân dân Việt Nam mới, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, độc lập, tự do, hạnh phúc.

(Thư gửi các vị thân hào, thân sĩ và đồng bào thôn Hải Lạng, xã Vinh Thành, (nhờ Ủy ban Kháng chiến hành chính tỉnh chuyển), tháng 3-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.496)

... có tự lập mới độc lập, có tự cường mới tự do.

(Lời kêu gọi trong dịp 1000 ngày kháng chiến, khoảng ngày 10-6-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.553)

Con đường chính trị chúng ta là đánh Tây - Nhật làm cho nước ta độc lập. Muốn thắng Tây - Nhật chúng ta phải dùng lối du kích và dùng lối du kích là cốt để đánh Tây - Nhật.

(Chiến thuật du kích, Tổng bộ Việt Minh xuất bản tháng 5-1944, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.499)

Công nhận nền độc lập của Việt Nam không những không làm giảm uy tín của nước Pháp, mà còn làm cho nó tăng cao trước thế giới và lịch sử.

(Thư gửi những người Pháp ở Đông Dương, báo Cứu quốc, ngày 20 và 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.76)

Cuộc chiến tranh yêu nước của nhân dân miền Nam là chính nghĩa. Nó được nhân dân yêu chuộng hòa bình trên khắp thế giới ủng hộ. Vậy có thể đoán chắc rằng: Mỹ - Diệm nhất định sẽ thua, nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng.

(Mỹ - Diệm sẽ thua, nhân dân sẽ thắng!, báo Nhân Dân, ngày 11-9-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.173)

Cuộc chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta dù phải kinh qua gian khổ hy sinh nhiều hơn nữa, song nhất định thắng lợi hoàn toàn.

(Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.618)

Cuộc dân tộc cách mạng thành công này có những ý nghĩa rất to tát mà chúng ta cần phải nhận rõ. Ý nghĩa đó là: Trong một thời gian rất vắn, chúng ta đã phá tan chế độ *quân chủ chuyên chế* mấy nghìn năm nay. Chúng ta đã đánh đổ cái nền thống trị của hai đế quốc chủ nghĩa: Pháp và Nhật. Chúng ta đã lập nên một chính thể *Dân chủ Cộng hòa*. Đó là một cuộc thắng lợi xưa nay chưa từng thấy trong lịch sử nước ta.

(*Thư gửi các đồng chí tỉnh nhà*, ngày 17-9-1945,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.18)

Cuộc kháng chiến chống Mỹ có thể sẽ kéo dài mấy năm nữa. Đồng bào ta có thể phải hi sinh nhiều của nhiều người. Dù sao, chúng ta phải quyết tâm đánh giặc Mỹ đến thắng lợi hoàn toàn.

Còn non, còn nước, còn người,

Thắng giặc Mỹ, ta sẽ xây dựng hơn mười ngày nay!

(*Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, viết năm 1965,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.612)

Cuộc đàm phán tiến hành rất nhanh chóng, vì ngay từ lúc đầu kháng chiến, Chính phủ và nhân dân ta đã định rõ lập trường của Việt Nam, lập trường ấy là:

“Việt Nam hoàn toàn thống nhất và độc lập,

“có quốc hội riêng,

“chính phủ riêng,

“quân đội riêng,

“ngoại giao riêng

“kinh tế và tài chính riêng,

“Việt Nam bằng lòng hợp tác thân thiện với nước Pháp trên lập trường bình đẳng và sẽ thừa nhận những lợi ích chính đáng của Pháp ở Việt Nam.

(*Giấc ngủ mười năm*, viết năm 1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.97)

Cuộc kháng chiến của ta đã tập trung tất cả cái tinh thần quật cường yêu nước của giống nòi Hồng Lạc lưu truyền từ mấy ngàn năm. Nó tập trung những kinh nghiệm chiến đấu của các vị dân tộc anh hùng Trần Hưng Đạo, Lê Thái Tổ, Nguyễn Quang Trung để lại.

(*Lời kêu gọi trong dịp 1.000 ngày kháng chiến*,
ngày 10-6-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.552)

Cuộc kháng chiến rất lâu dài và đau khổ. Dù phải hi sinh bao nhiêu và thời gian kháng chiến đến bao giờ, chúng ta cũng nhất định chiến đấu đến cùng, đến bao giờ nước Việt Nam được hoàn toàn độc lập và thống nhất.

(*Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp*,
dân chúng các nước đồng minh, ngày 21-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.537)

... cũng như những nước độc lập khác cự tuyệt quân đội ngoại quốc đóng trên đất nước mình, nhân dân Việt Nam kiên quyết cự tuyệt quân đội Pháp đóng ở Việt Nam.

(*Trả lời phỏng vấn của báo Tribune*, báo *Cứu quốc*,
ngày 20-4-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.56-57)

Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước.

(Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần II của Đảng, ngày 11-2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.38)

Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100 năm nay để gây dựng nên nước Việt Nam độc lập. Dân ta lại đánh đổ chế độ quân chủ mấy mươi thế kỷ mà lập nên chế độ dân chủ cộng hòa.

(Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, đọc ngày 2-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.3)

Dân ta một cổ hai tròng. Đã làm trâu ngựa cho Tây, lại làm nô lệ cho Nhật.

Trước tình cảnh đau đớn, xót xa ấy, ta có chịu khoanh tay chờ chết không?

Không, quyết không! Hơn 20 triệu con Lạc cháu Hồng quyết không làm vong quốc nô lệ mãi!

(Kính cáo đồng bào, ngày 6-6-1941, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.229)

Dân ta nhờ có trào lưu thế giới, nhờ có sự đoàn kết của toàn thể dân tộc, nên đã tranh thủ được tự do độc lập. Nhưng nền tự do độc lập ấy còn chưa kiên cố, còn ở

bước đầu, còn phải kinh qua nhiều nỗi gay go, khó khăn. Hiện thời, hai nỗi khó khăn là sự kháng chiến ở Nam Bộ và nạn đói kém ở Bắc Bộ.

(Bài nói tại Đại hội thanh niên cứu quốc toàn xứ, ngày 25-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.121)

Dân ta phải mau mau tổ chức lại. Nông dân phải vào “Nông dân Cứu quốc hội”. Thanh niên phải vào “Thanh niên Cứu quốc hội”. Phụ nữ vào “Phụ nữ Cứu quốc hội”. Trẻ con vào “Nhi đồng Cứu quốc hội”. Công nhân vào “Công nhân Cứu quốc hội”. Binh lính vào “Binh lính Cứu quốc hội”. Các bậc phú hào văn sĩ vào “Việt Nam Cứu quốc hội”.

Những hội ấy do Việt Nam độc lập đồng minh lãnh đạo. Người có tiền giúp tiền, kẻ có sức giúp sức. Đồng tâm hợp lực. Muôn người một lòng. Nhân cơ hội này mà khôi phục lại Tổ quốc, mà làm cho Việt Nam hoàn toàn độc lập.

(Thế giới đại chiến và phận sự dân ta, báo Việt Nam độc lập, ngày 21-12-1941, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.246)

Dân tộc ta là một, nước Việt Nam là một. Nhân dân ta nhất định sẽ vượt tất cả mọi khó khăn và thực hiện kỳ được “thống nhất đất nước, Nam Bắc một nhà”.

(Diễn văn khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam, ngày 5-9-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.674)

Dân tộc Việt Nam không bao giờ muốn trở lại nô lệ nữa. Dân tộc Việt Nam thà chết chứ không chịu mất độc lập và tự do.

(Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp, dân chúng các nước đồng minh, ngày 21-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.536)

Dù bọn xã hội đế quốc chủ nghĩa có đề phòng như thế nào đi nữa, thì nạn nghèo khổ và sự bóc lột vẫn cứ thúc đẩy người dân Đông Dương làm cách mạng, để đập đổ ách thống trị tàn bạo của chủ nghĩa đế quốc Pháp.

(Chế độ thực dân Pháp và xứ Đông Dương, tập san Inprekorr, tháng 6-1928, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.376)

Dù đế quốc Mỹ còn điên cuồng giở những thủ đoạn tàn ác và thâm độc, chúng nhất định sẽ thất bại, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi.

(Điện cảm ơn Chủ tịch Trịnh Đình Thảo và Ủy ban Trung ương liên minh các lực lượng dân tộc, dân chủ và hòa bình Việt Nam, báo Nhân Dân, ngày 25-5-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.572)

Dù khó khăn gian khổ đến mấy, nhân dân ta nhất định sẽ hoàn toàn thắng lợi. Đế quốc Mỹ nhất định phải rút khỏi nước ta. Tổ quốc ta nhất định sẽ thống nhất. Đồng bào Nam, Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà. Nước ta sẽ có vinh dự lớn là một nước nhỏ mà đã anh

dũng đánh thắng 2 đế quốc to - là Pháp và Mỹ; và đã góp phần xứng đáng vào phong trào giải phóng dân tộc.

(Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, viết năm 1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.612)

Dù sao vận mệnh của dân tộc sẽ không vì một người, hoặc một nhóm người mà thay đổi.

Chính phủ ta, toàn thể đồng bào và toàn thể tướng sĩ ta đã đồng tâm nhất trí, kiên quyết kháng chiến, tranh cho kỳ được thống nhất và độc lập thật sự.

(Lời tuyên bố với các nhà báo về cuộc gặp gỡ Bảo Đại - Bôlae, ngày 8-12-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.351)

Đằng sau sự phục tùng tiêu cực, người Đông Dương giấu một cái gì đang sôi sục, đang gào thét và sẽ bùng nổ một cách ghê gớm, khi thời cơ đến.

(Đông Dương, tạp chí La Revue Communiste, tháng 4-1921, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.40)

... đất nước Việt Nam tuy bị giày xéo dưới gót sắt đẫm máu của dị tộc, nhưng tinh thần dân tộc của người Việt Nam vĩnh viễn không vì thế mà bị tiêu diệt,...

(Báo cáo của phân hội Việt Nam thuộc Hội quốc tế chống xâm lược, từ ngày 25 đến ngày 28-3-1944, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.480)

Đất nước Việt Nam từ Bắc đến Nam là một khối, cần được thống nhất.

Không thể chia cắt Việt Nam thành hai nước riêng biệt, cũng như không thể chia cắt Hoa Kỳ thành hai nước riêng biệt.

*(Trả lời phỏng vấn của phóng viên
Hãng Thông tin Mỹ U. P., báo Nhân Dân,
ngày 13-7-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.364)*

Để quốc lợi dụng phong kiến địa chủ để cướp nước ta. Phong kiến địa chủ bám vào đế quốc để áp bức bóc lột nhân dân ta. Vì thế, muốn kháng chiến thắng lợi không những phải đánh đổ đế quốc mà còn đánh đổ cả phong kiến địa chủ.

*(Bài nói tại Hội nghị nông vận và dân vận toàn quốc,
ngày 5-2-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.8, tr.44)*

Đế quốc Mỹ dù có bao nhiêu vũ khí hiện đại, cũng không đáng sợ. Một dân tộc đoàn kết chặt chẽ và chiến đấu bền bỉ thì hoàn toàn có thể đánh bại chúng.

*(Lời phát biểu tại lễ bế mạc Kỳ họp thứ nhất
Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (khoá III),
ngày 3-1-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.342)*

Đế quốc Nhật đã bị sa lầy ở Trung Hoa, lại đương gay go với Anh - Mỹ. Hiện thời muốn đánh Pháp, Nhật, ta chỉ cần một điều:

Toàn dân đoàn kết.

Hỡi đồng bào! Hãy noi gương vĩ đại của dân Tàu, tổ chức những hội cứu quốc chống Pháp, chống Nhật.

Hỡi các bậc phụ huynh! Hỡi các bậc hiền huynh chí sĩ! Mong các ngài noi gương phụ lão đời nhà Trần trước họa giặc Nguyên xâm lấn, đã nhiệt liệt hô hào con em tham gia sự nghiệp cứu quốc.

Hỡi các bậc phú hào yêu nước, thương nòi! Hỡi các bạn công, nông, binh, thanh niên, phụ nữ, công chức, tiểu thương!

Trong lúc này *quyền lợi dân tộc giải phóng cao hơn hết thảy*. Chúng ta phải đoàn kết lại đánh đổ bọn đế quốc và bọn Việt gian dặng cứu giống nòi ra khỏi nước sôi lửa nóng.

*(Kính cáo đồng bào, ngày 6-6-1941,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.230)*

Đế quốc Pháp thật là ác nghiệt

Làm dân ta như diếc, như mù,

Làm ta dở dại dở ngu,

Biết gì việc nước, biết đâu việc đời.

(Khuyến đồng bào mua báo Việt Nam độc lập, báo Việt Nam độc lập, ngày 1-8-1941, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.236)

“Để giành lại nền độc lập dân tộc và sự thống nhất đất nước của mình, nhân dân Việt Nam sẵn sàng đấu tranh 10 năm, 15 năm, 20 năm hoặc hơn nữa, nếu cần thiết!”.

*(Nước Việt Nam đấu tranh cho nền Độc lập của mình,
ngày 22-3-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.339)*

Để giữ gìn đất nước, tổ tiên ta đã từng kháng chiến 5 năm, 10 năm.

Dù phải kháng chiến 5 năm, 10 năm, hay là lâu hơn nữa, để giữ gìn thống nhất và độc lập cho Tổ quốc, để tranh lấy tự do và hạnh phúc cho giống nòi, chúng ta cũng quyết kháng chiến cho đến thắng lợi cuối cùng.

(Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm độc lập 2-9-1948, báo Cứu quốc, ngày 9-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.602)

Điện Biên Phủ như là một cái móc chối lợi bằng vàng của lịch sử. Nó ghi rõ nơi chủ nghĩa thực dân lăn xuống dốc và tan rã, đồng thời phong trào giải phóng dân tộc khắp thế giới đang lên cao đến thắng lợi hoàn toàn.

(Nhân ngày kỷ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ, báo Nhân Dân, ngày 7-5-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.315)

... đối với những người cộng sản, vấn đề không phải là cải thiện hệ thống thuộc địa mà phải bãi bỏ nó.

(Chế độ thực dân, báo L' Humanité, ngày 5-2-1923, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.168)

Đồng bào hãy bền chí, ngày giải phóng sẽ đến!

Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi!

Thống nhất, độc lập nhất định thành công!

(Thư gửi đồng bào trong những vùng địch tạm chiếm đóng, ngày 16-7-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.203)

Đồng bào Nam Bộ là dân nước Việt Nam.

Sông có thể cạn, núi có thể mòn, song chân lý đó không bao giờ thay đổi!

(Thư gửi đồng bào Nam Bộ, báo Cứu quốc, ngày 1-6-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.280)

Độc lập của Việt Nam luôn luôn nhờ nơi lực lượng của Việt Nam.

(Trả lời nhà báo Mỹ Harold Issacs, báo Cứu quốc, tháng 3-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.39)

Độc lập mà không có quân đội riêng, ngoại giao riêng, kinh tế riêng. Nhân dân Việt Nam quyết không thêm thú thống nhất và độc lập giả hiệu ấy.

(Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm độc lập 2-9-1948, báo Cứu quốc, ngày 9-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.602)

Gia đình không gì quý hơn con. Loài người không gì quý bằng Tổ quốc. Những gia đình có bao nhiêu con đều hiến cả cho Tổ quốc là những gia đình gương mẫu vẻ vang. Dân tộc có những gia đình như vậy thì nhất định tự do, độc lập.

(Gia đình gương mẫu, báo Nhân Dân, ngày 27-5-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.487)

Giặc Pháp là “vỏ quýt dày”, ta phải có thời gian để mà mài “móng tay nhọn”, rồi mới xé toang xác chúng ra.

(Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng, tháng 2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.30)

Giống như thời chiến tranh, chính quyền thực dân đã tuyển dân bản xứ làm lính - tình nguyện, thì bây giờ chúng lại mộ công nhân - tình nguyện đi các thuộc địa Pháp khác, chủ yếu cho các đảo ở Thái Bình Dương. Những người An Nam này đến đó bị bán cho bọn chủ đồn điền và chủ nhà máy người châu Âu.

(Tham luận tại Đại hội lần thứ III Quốc tế Công hội Đỏ, tiếng Nga, Matxcova, năm 1924, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.314)

Gốc có vững cây mới bền,

Xây lâu thắng lợi trên nền nhân dân.

(6 điều không nên và 6 điều nên làm, viết ngày 5-4-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.502)

Hễ còn một tên lính thực dân trên đất nước Việt Nam, thì Việt Nam cứ đánh, đánh cho đến thắng lợi hoàn toàn, đánh cho đến độc lập và thống nhất thật sự.

(Lời kêu gọi nhân dịp ba năm toàn quốc kháng chiến, báo Sự thật, ngày 19-12-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.262)

Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu, quét sạch nó đi.

(Lời kêu gọi cả nước tiến lên đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, báo Nhân Dân, ngày 3-11-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.512)

Hễ một dân tộc đã đứng lên kiên quyết tranh đấu cho Tổ quốc họ thì không ai, không lực lượng gì chiến thắng được họ. Dân Việt Nam muốn hòa bình, nhưng vì

vận mệnh của Tổ quốc, của giống nòi, thì sẽ kháng chiến đến cùng, kháng chiến đến thắng lợi.

(Trả lời các nhà báo, ngày 2-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.9-10)

Hôm nay tha hồ các em vui chơi cho thỏa chí, ngày mai mong các em ra sức học tập, tất cả các em đã biết chữ quốc ngữ chưa? Em nào chưa biết thì phải học cho biết.

(Tết trung thu với nền độc lập, báo Cứu quốc, ngày 17-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.15)

Hỡi các bậc phụ huynh!

Hỡi các hiền nhân, chí sĩ!

Hỡi các bạn, sĩ, nông, công, thương, binh!

Pháp đã mất nước cho Đức. Thế lực của chúng ở ta đã điêu tàn. Song đối với chúng ta, chúng tăng sưu tăng thuế để vơ vét tài sản. Chúng khủng bố trắng để giết hại nhân dân. Đối với ngoài, chúng im hơi lặng tiếng, cắt đất cho Xiêm, chúng quỳ gối chấp tay đầu hàng Nhật Bản. Dân ta một cổ hai tròng. Đã làm trâu ngựa cho Tây, lại làm nô lệ cho Nhật.

Trước tình cảnh đau đớn, xót xa ấy, ta có chịu khoanh tay chờ chết không?

Không, quyết không! Hơn 20 triệu con Lạc cháu Hồng quyết không chịu làm vong quốc nô lệ mãi!

(Kính cáo đồng bào, ngày 6-6-1941, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.229)

Hỡi các chiến sĩ cách mạng! Giờ giải phóng đã đến. Hãy phát cao cờ độc lập, lãnh đạo toàn dân đánh tan thù chung. Tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc đang vang dội bên tai các đồng chí! Máu nóng của bậc anh hùng đang sục sôi trong lòng các đồng chí! Chí phấn đấu của quốc dân đang chờ đợi sự lãnh đạo của các đồng chí!

Chúng ta hãy tiến lên! Toàn thể đồng bào tiến lên!
Đoàn kết thống nhất đánh đuổi Pháp, Nhật!
Việt Nam cách mạng thành công muôn năm!
Thế giới cách mạng thành công muôn năm!

(Kính cáo đồng bào, ngày 6-6-1941,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.230-231)

Hỡi các chiến sĩ yêu quý!

Trong khi đồng bào ở hậu phương đốt hương trầm để thờ phụng Tổ tiên, thì các chiến sĩ ở tiền phương dùng súng đạn để giữ gìn Tổ quốc. Trong khi đồng bào ở hậu phương rót rượu mừng xuân, thì các chiến sĩ ở tiền phương tuốt gươm giết giặc. Các chiến sĩ hăng hái chống địch, để cho đồng bào được an toàn mừng xuân.

(Thư chúc mừng năm mới, báo Cứu quốc, ngày 5-2-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.196-197)

Hỡi đồng bào

Chúng ta phải đứng lên!

Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc. Hễ là người

Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp để cứu Tổ quốc. Ai có súng dùng súng. Ai có gươm dùng gươm, không có gươm thì dùng cuốc, thuổng, gậy gộc. Ai cũng phải ra sức chống thực dân Pháp cứu nước.

Hỡi anh em binh sĩ, tự vệ, dân quân!

Giờ cứu nước đã đến. Ta phải hi sinh đến giọt máu cuối cùng, để giữ gìn đất nước.

Dù phải gian lao kháng chiến, nhưng với một lòng kiên quyết hi sinh, thắng lợi nhất định về dân tộc ta!

(Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến, ngày 19-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.534)

Hỡi đồng bào yêu quý!

Giờ quyết định cho vận mệnh dân tộc ta đã đến. Toàn quốc đồng bào hãy đứng dậy đem sức ta mà tự giải phóng cho ta.

Nhiều dân tộc bị áp bức trên thế giới đang ganh nhau tiến bước giành quyền độc lập. Chúng ta không thể chậm trễ.

Tiến lên! Tiến lên! Dưới lá cờ Việt Minh, đồng bào hãy dũng cảm tiến lên!

(Thư kêu gọi Tổng khởi nghĩa, tháng 8-1945,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.596)

Kháng chiến còn lâu dài và gian khổ, nhưng chúng ta càng đánh càng mạnh, chúng ta nhất định thắng lợi, vì Đảng có quyết tâm, Chính phủ có quyết tâm, bộ đội ta có quyết tâm, nhân dân ta có quyết tâm.

(Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương, ngày 9-6-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.145)

Kháng chiến phải đi đôi với kiến quốc. Kháng chiến có thắng lợi thì kiến quốc mới thành công.

(Nhân tài và kiến quốc, báo Cứu quốc, ngày 14-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.114)

Kháng chiến phải trường kỳ, vì đất ta hẹp, dân ta ít, nước ta nghèo, ta phải chuẩn bị lâu dài và phải có sự chuẩn bị về toàn diện, của toàn dân.

(Báo cáo Chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng, ngày 11-2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.30)

Khẩu hiệu của chúng tôi là: Việt Nam hòa bình, độc lập, thống nhất, dân chủ và giàu mạnh.

(Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện), ngày 16-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.285)

Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ.

(Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến, ngày 19-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.534)

Không một nước độc lập nào có thể thừa nhận sự chiếm đóng của quân đội nước ngoài trên đất nước mình.

Việt Nam kiên quyết phản đối việc quân đội Pháp đóng quân trên đất nước Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn của báo Pháp Action, tháng 5-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.77)

Không: người Đông Dương không chết, người Đông Dương vẫn sống, sống mãi mãi. Sự đầu độc có hệ thống của bọn tư bản thực dân không thể làm tê liệt sức sống, càng không thể làm tê liệt tư tưởng cách mạng của người Đông Dương.

(Đông Dương, tạp chí La Revue Communiste, tháng 4-1921, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.40)

Kiên quyết bảo vệ nền độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam. Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một, không ai được xâm phạm đến quyền thiêng liêng ấy của nhân dân ta.

(Lời phát biểu tại kỳ họp thứ hai, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khóa III, ngày 10-4-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.532)

Lầm tưởng hòa bình là thái bình mà không lo củng cố lực lượng quốc phòng, thế là sai lầm, mà lại là sai lầm to. Như thế không giữ gìn được hòa bình, không giữ gìn được Tổ quốc và không đi đến thống nhất, độc lập, dân chủ.

(Huấn thị trong cuộc Hội nghị cán bộ Đảng, tháng 4-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.437)

Lập trường của chúng tôi rất rõ ràng và trước sau như một là thống nhất nước Việt Nam trên cơ sở độc lập, dân chủ, bằng phương pháp hòa bình theo như Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định. Chúng tôi sẵn sàng hiệp thương với các nhà cầm quyền miền Nam Việt Nam để bàn về vấn đề tổ chức tổng tuyển cử tự do trong cả nước nhằm thống nhất nước Việt Nam.

(Tuyên bố tại cuộc họp báo ở Niu Đêli (Ấn Độ) về vấn đề thống nhất nước Việt Nam, quan hệ giữa Việt Nam với các nước láng giềng và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.266)

Lập trường của chúng tôi vẫn như trước, không thay đổi, ấy là nền độc lập và sự thống nhất của nước Việt Nam, ấy là tinh thần hữu hảo, sự tin cậy và sự hợp tác giữa hai dân tộc Việt - Pháp.

(Điện văn trả lời Chi bộ Đảng Xã hội Pháp ở Sài Gòn, ngày 1-10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.258)

Lúc kiều bào ra đi, nước ta là thuộc địa của Tây, nhân dân ta phải làm nô lệ. Nay kiều bào trở về, có nhiều cái khác hẳn. Nước ta đã độc lập, dân ta đã được tự do, không phải làm nô lệ nữa.

(Nói chuyện với đại biểu Việt kiều ở Tân thế giới mới về nước, ngày 14-1-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.4)

*Lúc leo lét bắt đầu nhóm lửa,
Biết bao nhiêu là sự khó khăn?
Chỉ điều hiu một mảy gió xuân,
Cũng lo sợ lửa khi tắt mất.*

*Nghi ngút khói, mặc dầu thổi quạt,
Che một bên lại tạt một bên,
Khi lửa đã chắc chắn bén lên,
Thì mưa gió, chi chi cũng cháy.
Mưa lún phún, lửa càng nóng nảy,
Gió càng cao, ngọn lửa càng cao.
Núi rừng đều bén, cháy ào ào,
Lửa nung đỏ, cả giới sáng tóa.
Việc cách mạng cũng là như thế,
Bước ban đầu là bước gian nan.
Nào đế quốc, mật thám, bọn quan,
Đều là lũ ra tay phá hoại.
Hở một chút, tức là thất bại,
Sai một ly là hại cho dân.
Song khi cách mạng đã vững chân,
Sẽ ồ ạt lan tràn khắp xứ,
Sẽ vùn vụt như tòa núi lửa,
Sẽ rầm rầm như ngọn thủy triều,
Sẽ kéo theo tất cả đồng bào,
Sẽ đè bẹp cả loài lang sói.
Lửa cách mạng sáng choang bờ cõi,
Chiếu lá cờ độc lập, tự do!*

(Nhóm lửa, báo Việt Nam độc lập, ngày 1-8-1942, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.276-277)

Miền Nam Việt Nam là thịt của thịt chúng tôi,
là máu của máu chúng tôi. Nhân dân Việt
Nam sẽ được thống nhất.

*(Tuyên bố tại cuộc họp báo ở Niu Đêli (Ấn Độ) về vấn đề thống nhất
nước Việt Nam, quan hệ giữa Việt Nam với các nước láng giềng
và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, ngày 7-2-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.266)*

... mọi chế độ thực dân đế quốc đều tiêu diệt hết các
nòi giống bản xứ, và muốn cứu vãn những nòi giống này,
ta phải lật đổ chủ nghĩa đế quốc!

*(Chủ nghĩa đế quốc, kẻ tiêu diệt nòi giống bản xứ, tập san Inprekorr,
tháng 5-1928, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.371)*

Mọi người nhận rõ rằng: Kháng chiến nhất định
thắng lợi nhưng phải trường kỳ gian khổ, tự lực cánh
sinh. Tự lực cánh sinh để vượt mọi khó khăn, chịu đựng
gian khổ để chiến đấu trường kỳ. Chiến đấu được trường
kỳ là nhất định thắng lợi.

*(Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức,
ngày 26-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.298)*

Mỗi người quốc dân đều phải vì nước quên nhà, hăng
hái ủng hộ kháng chiến, ra sức tăng gia sản xuất, trừ
diệt bọn bán nước hại dân quyết làm cho Tổ quốc thống
nhất độc lập.

*(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.112)*

Mỗi quốc dân phải là một chiến sĩ. Mỗi làng phải là
một chiến hào. Chúng ta phải kiên quyết hi sinh chiến
đấu để đánh tan bọn quân phiệt thực dân, để tranh lấy
thống nhất và độc lập.

*Hỡi toàn thể đồng bào,
Hỡi toàn thể các chiến sĩ,*

Tổ quốc đang kêu gọi chúng ta. Thắng lợi đang chờ
đợi chúng ta. Tiến lên! Tiến lên!

*(Lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước sau cuộc hội kiến
với Pôn Muýt, đại diện cao ủy Pháp Bôlae, khoảng tháng 5-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.151)*

Một dân tộc đã gan góc chống ách nô lệ của Pháp
hơn 80 năm nay, một dân tộc đã gan góc đứng về phe
Đồng minh chống phát-xít mấy năm nay, dân tộc đó phải
được tự do! Dân tộc đó phải được độc lập!

*(Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa,
đọc ngày 2-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.3)*

Một ngày nào miền Nam ta chưa được giải phóng,
Tổ quốc ta chưa được thống nhất, nhân dân ta chưa được
sung sướng yên vui, thì tất cả chúng ta vẫn phải đem
hết tinh thần và nghị lực mà phấn đấu, hy sinh cho sự
nghiệp cách mạng hoàn toàn thắng lợi.

*(Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn do
Trung ương triệu tập, ngày 22 đến ngày 26-1-1965,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.467-468)*

Muốn ăn quả thì phải trồng cây. Muốn tự do độc lập thì phải hy sinh tranh đấu.

(*Năm mới, công việc mới*, báo *Việt Nam độc lập*, ngày 1-1-1942, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.251)

Muốn thoát ách nô lệ, muốn tự lập tự cường thì nhất định phải làm cách mạng, phải kháng chiến.

(*Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức*, ngày 26-9-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.298)

Muốn thống nhất, phải có hòa bình. Muốn độc lập thì phải thống nhất. Muốn thật sự độc lập thì phải có dân chủ. Bốn điểm đó như bầu trời có bốn phương: Đông, Tây, Nam, Bắc; như một năm có bốn mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông; không thể tách rời nhau, không thể thiếu một điểm nào.

(*Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu Mặt trận Liên - Việt toàn quốc*, ngày 10-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.244, 245)

Muốn trị lửa phải dùng nước. Địch muốn tốc chiến, tốc thắng. Ta lấy trường kỳ kháng chiến trị nó, thì địch nhất địch thua, ta nhất định thắng.

2. Có người hỏi: Toàn dân kháng chiến là thế nào?

Tôi trả lời: Toàn dân kháng chiến nghĩa là toàn cả dân, ai cũng đánh giặc. Bất kỳ đàn ông đàn bà, người già con trẻ, ai cũng tham gia kháng chiến.

Tổ quốc là Tổ quốc chung. Tổ quốc độc lập, thì ai cũng được tự do. Nếu mất nước, thì ai cũng phải làm nô lệ.

(*Hỏi và trả lời*, ngày 23-12-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.539)

Muốn xây dựng sự nghiệp hòa bình thì phải giữ gìn và củng cố hòa bình. Cho nên chúng ta kiên quyết chống mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và tay sai của chúng hòng phá hoại hòa bình.

(*Ý nghĩa của đường xe lửa Hà Nội - Mục Nam Quan*, báo *Nhân Dân*, ngày 2-3-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.352-353)

Mục đích Cách mạng Tháng Tám là gì?

Là giành lại hòa bình, thống nhất, độc lập và dân chủ cho Tổ quốc ta, cho nhân dân ta.

(*Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Quốc khánh*, báo *Nhân Dân*, từ ngày 1 đến 3-9-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.35)

Mục đích kháng chiến là để giữ lấy và phát triển những thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám, tức là hòa bình, thống nhất, độc lập và dân chủ.

(*Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Quốc khánh 2-9*, báo *Nhân Dân*, từ ngày 1 đến 3-9-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.36)

Nam Bắc là một nhà, là anh em ruột thịt, quyết không thể chia cắt được. Chúng ta phải thắt chặt mối quan hệ mật thiết giữa miền Nam và miền Bắc.

(*Diễn văn chúc mừng năm mới trong dịp lễ mừng Trung ương Đảng và Chính phủ về Thủ đô*, ngày 1-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.226)

Nay cuộc trường kỳ kháng chiến phải tiếp tục cái nhiệm vụ vẻ vang của Cách mạng Tháng Tám: Phải làm cho nền Dân chủ Cộng hòa chắc chắn, phải làm cho quyền thống nhất độc lập vững vàng.

Chúng ta đã thắng lợi trong cuộc cách mạng, thì chúng ta quyết sẽ thắng lợi trong cuộc kháng chiến.

*(Thư gửi đồng bào toàn quốc nhân dịp kỷ niệm
Cách mạng Tháng Tám, ngày 19-8-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.218-219)*

*“Nay tuy châu chấu dẫu voi,
Nhưng mai voi sẽ bị lòi ruột ra”.*

*(Con voi với con muỗi, báo Nhân Dân, từ ngày 1 đến
ngày 5-4-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.103)*

Nền độc lập của nước Việt Nam và chính thể Dân chủ Cộng hòa đã được trình trọng tuyên bố ngày mồng 2 tháng 9 vừa rồi, sau khi Hoàng đế Bảo Đại thoái vị và Chính phủ mới đã thành lập. Toàn thể dân chúng nước Việt Nam đồng tâm quyết bảo vệ sự tự do và nền độc lập.

*(Điện văn gửi các ông Giốc Bidôn - Lãnh tụ Gia Tô giáo,
Lêông Blun - Lãnh tụ Đảng Xã hội Pháp, Tô-rê -
Lãnh tụ Đảng Cộng sản Pháp, báo Cứu quốc,
ngày 13-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.112)*

Nếu chiến tranh kéo dài, thì khối Liên hiệp Pháp cũng hỏng, lợi quyền Pháp ở Á Đông cũng mất, nước ta sẽ bị tàn phá tiêu điều. Nhưng dù tiêu điều đến đâu, non nước này vẫn là non nước Việt Nam. Trên đồng xương

máu, trên đồng tro tàn, thanh niên ta, con cháu ta, sẽ xây dựng một nước Việt Nam hoàn toàn độc lập.

*(Ý kiến về lời tuyên bố của Thủ tướng Pháp Ramadiê, ngày 9-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.103-104)*

Nếu như các toán quân Pháp hoặc tiến vào từ Trung Quốc là nơi mà họ đã rút chạy trong thời gian người Nhật chiếm đóng Đông Dương hoặc từ bất cứ nơi nào khác, hễ đặt chân lên bất kỳ bộ phận nào của lãnh thổ Việt Nam thì nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh trả chúng trong bất kỳ hoàn cảnh nào.

*(Thư gửi Tổng thống Tôruman, ngày 8-11-1945,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.107)*

Nếu nước Pháp ưng thuận để nước ta thống nhất và độc lập đủ quyền kinh tế, quân sự, ngoại giao như Mỹ đã ưng thuận với Phi Luật Tân, Anh đã ưng thuận với Ấn Độ thì dân ta rất sẵn sàng hợp tác thân thiện trong khối Liên hiệp Pháp. Nếu nước Pháp không ưng thuận như vậy và cứ mong đặt lại chế độ thuộc địa, thì dân ta cương quyết trường kỳ kháng chiến cho đến ngày hoàn toàn thống nhất và độc lập. Dân ta rất muốn hòa bình, nhưng vì vận mệnh của Tổ quốc hiện tại, vận mệnh của con cháu muôn đời nên phải quyết kháng chiến đến cùng.

*(Trả lời các nhà báo về cuộc tranh luận
về vấn đề Việt Nam tại Quốc hội Pháp, ngày 25-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.132)*

Ngày mà hàng trăm triệu nhân dân châu Á bị tàn sát và áp bức thức tỉnh để gạt bỏ sự bóc lột đê tiện của một bọn thực dân lòng tham không đáy, họ sẽ hình thành một lực lượng khổng lồ, và trong khi thủ tiêu một chủ nghĩa đế quốc, họ có thể giúp đỡ những người anh em mình ở phương Tây trong nhiệm vụ giải phóng hoàn toàn.

(*Đông Dương*, tạp chí *La Revue Communiste*, tháng 5-1921, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.48)

Ngày nào mà chưa đuổi được đế quốc Mỹ ra khỏi miền Nam nước ta, chưa giải phóng được miền Nam khỏi ách thống trị tàn bạo của Mỹ - Diệm, thì nhân dân ta vẫn chưa thể ăn ngon, ngủ yên. Bởi vậy, không thể nào tách rời cuộc đấu tranh bảo vệ hòa bình, thống nhất nước nhà với cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ.

(*Diễn văn khai mạc Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*, ngày 5-9-1960, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.675)

Nguyện vọng tha thiết và ý chí sắt đá của toàn dân Việt Nam là thực hiện thống nhất đất nước bằng phương pháp hòa bình. Đấu tranh cho thống nhất là con đường sống của nhân dân Việt Nam.

(*Bài nói tại Hội những người Án nghiên cứu các vấn đề quốc tế*, ngày 7-2-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.272)

Người An Nam chán ngấy nền đô hộ Pháp lắm rồi. Nỗi căm hờn âm ỉ trong lòng họ và chỉ chờ có dịp là nổ bung ra.

(*Chủ nghĩa đế quốc Pháp ở Viễn Đông - Varen và Đông Dương*, báo *Le Paria*, tháng 2-1925, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.158)

Người An Nam nói chung, phải ề cổ ra mà chịu những công ơn bảo hộ của nước Pháp. Người nông dân An Nam nói riêng, lại càng phải ề cổ ra mà chịu sự bảo hộ ấy một cách thâm hại hơn: Là người An Nam, họ bị áp bức; là người nông dân, họ bị người ta ăn cướp, cướp bóc, tước đoạt, làm phá sản.

(*Tình cảnh nông dân An Nam*, báo *La Vie Ouvrière*, ngày 4-1-1924, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.247)

Người Pháp đến đã làm đổi thay tất cả. Đời sống càng ngày càng khó khăn. Thuế má nặng nề, phu dịch thường xuyên. Các gia đình khá giả nay bị sa sút không còn có thể nuôi thầy đồ dạy học cho con cái mình và con cái những người láng giềng như xưa nữa. Những kẻ nghèo đói thì bị bán cùng, nên họ phải chống đói đã rồi mới có thể nghĩ đến chuyện học hành.

Càng nghèo khổ thì số người thất học càng nhiều.

(*Đông Dương*, viết khoảng năm 1923-1924, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.423)

Người Việt Nam chúng tôi cũng yêu mến nước Pháp và những người Pháp bạn hữu, chúng tôi bảo đảm tôn trọng những quyền lợi kinh tế và văn hoá của người Pháp ở Việt Nam. Nhưng chính vì để thực hiện sự hợp

tác bình đẳng và hữu nghị ấy, chúng tôi quyết dùng tất cả sức mình để giành được nền độc lập dân tộc và toàn vẹn lãnh thổ của chúng tôi.

(*Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp, ngày 22-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.348*)

Nhân dân chúng tôi lấy làm vinh dự là dân tộc đầu tiên dưới ách cai trị của đế quốc Pháp đã đập tan ách đô hộ của nó, giành lại độc lập dân tộc và bằng cách đó, đã phá vỡ nền tảng của chế độ thực dân Pháp, chỉ ra con đường giải phóng cho những người anh em của mình ở các thuộc địa khác.

(*Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tròn 15 tuổi, viết khoảng tháng 8-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.649*)

Nhân dân miền Nam anh dũng quyết không lùi bước trước mũi súng của kẻ xâm lược và lũ bán nước. Đồng bào chúng tôi thà hy sinh hết thảy, nhưng quyết không chịu làm nô lệ.

(*Trả lời tạp chí Mainôrity Ốp Oăn, báo Nhân Dân, ngày 25-5-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.330*)

Nhân dân nước chúng tôi có ý chí phi thường là do lòng tự trọng muốn sống làm người chứ không chịu làm nô lệ. Điều này cũng đúng với những nhà trí thức nước chúng tôi thiết tha với nền văn hoá dân tộc.

(*Trả lời phóng viên thường trú của báo Nhân đạo tại Hà Nội, ngày 2-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.190*)

Nhân dân Việt Nam chỉ đòi độc lập và thống nhất quốc gia trong khối Liên hiệp Pháp, một khối liên hiệp do sự tự do thỏa thuận tạo nên.

(*Thư gửi Chính phủ, Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 7-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.14*)

Nhân dân Việt Nam chúng tôi rất yêu chuộng hòa bình, một nền hòa bình chân chính trong độc lập và tự do thật sự. Nhân dân Việt Nam quyết chiến đấu đến cùng, không sợ hy sinh gian khổ, để bảo vệ Tổ quốc và các quyền dân tộc thiêng liêng của mình.

(*Thư trả lời Tổng thống Mỹ Risót M. Níchxon, báo Nhân Dân, ngày 7-11-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.602*)

Nhân dân Việt Nam đã hy sinh nhiều xương máu đấu tranh cho tự do độc lập, quyết không một lực lượng nào ngăn cản được sự nghiệp thống nhất Tổ quốc của mình.

(*Diễn văn tại cuộc mít tinh của nhân dân Niu Đêli (Ấn Độ), ngày 6-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.259*)

Nhân dân Việt Nam hoan nghênh quân Đồng minh kéo vào Việt Nam để tước khí giới quân Nhật, nhưng cương quyết phản đối quân Pháp kéo vào Việt Nam, vì mục đích của họ chỉ là hãm dân tộc Việt Nam vào vòng nô lệ một lần nữa.

(*Lời kêu gọi quốc dân, báo Cứu quốc, ngày 5-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.10*)

Nhân dân Việt Nam khao khát độc lập hàng bao thế kỷ, đã liên tục đấu tranh không khoan nhượng chống ách áp bức đáng nguyên rủa của bọn thực dân Pháp.

Nhưng trước khi có Cách mạng Tháng Mười, các cuộc đấu tranh đó đều không thành công, vì nó giống như con tàu trôi lênh đênh không có la bàn chỉ hướng.

(“Sức mạnh vô địch”, ngày 21-4-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.557)

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đòi đế quốc Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam. Vấn đề miền Nam phải do nhân dân miền Nam tự giải quyết.

(Tuyên bố ngày 29 tháng 8 năm 1963, báo Nhân Dân, ngày 29-8-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.156)

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đòi tất cả quân Mỹ và quân chư hầu của Mỹ phải rút hết sạch, chứ không phải chỉ rút 25.000 hoặc 250.000 hay là 50 vạn, mà phải rút hết, toàn bộ, không điều kiện.

(Lời kêu gọi nhân ngày 20 tháng 7, báo Nhân Dân, ngày 20-7-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.592)

Nhân dân Việt Nam rất tha thiết với hòa bình, nhưng hòa bình thật sự không thể tách khỏi độc lập thật sự.

(Lời chúc đầu năm gửi nhân dân Mỹ, báo Nhân Dân, ngày 1-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.3)

Nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hòa bình, hòa bình thật sự, hòa bình trong độc lập tự do, chứ không phải thứ hòa bình giả hiệu, “hòa bình” kiểu Mỹ.

(Không có gì quý hơn độc lập, tự do, báo Nhân Dân, ngày 17-7-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.132)

Nhân dân Việt Nam sẵn sàng cộng tác thân thiện với nhân dân Pháp, song nhân dân Việt Nam quyết không đầu hàng, quyết không chịu mất nước, quyết không chịu làm nô lệ một lần nữa.

(Lời kêu gọi nhân kỉ niệm một năm kháng chiến toàn quốc, ngày 19-12-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.356)

Nhiệm vụ của tất cả mọi người chúng ta hiện nay là đấu tranh cho hòa bình, thống nhất, độc lập và dân chủ trong cả nước. Đó là một cuộc đấu tranh phức tạp, gian khổ và lâu dài, bởi vì đế quốc Mỹ và phe lũ của chúng đang âm mưu phá hoại hòa bình, phá hoại thống nhất.

(Bài nói chuyện với các đại biểu nhân dân Thành phố Hải Phòng, ngày 2-6-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.503)

Nhưng muốn có hòa bình thật sự thì phải có độc lập thật sự.

(Trả lời nhà báo Anh Phêlich Gorin, ngày 18-11-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.664)

Nhưng tự do độc lập là quyền trời cho của mỗi dân tộc. Bọn thực dân phản động dùng vũ lực phá hoại quyền thống nhất và độc lập của dân ta, cho nên dân ta phải kháng chiến để giữ gìn đất nước.

(Trả lời các nhà báo, ngày 2-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.9)

Nói đến Việt Nam độc lập, thì nhiều người hăng hái tán thành. Họ nói: “Giời sinh ra người, ai cũng có quyền

tự do. Nước Pháp muốn độc lập thì lẽ gì không để Việt Nam độc lập?”.

(Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp, bản đánh máy lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.461)

Nói tóm lại là bọn cường quyền này bắt dân tộc kia làm nô lệ, như Pháp với An Nam. Đến khi dân nô lệ ấy chịu không nổi nữa, tỉnh ngộ lên, đoàn kết lại, biết rằng thà chết được tự do hơn sống làm nô lệ, đồng tâm hiệp lực đánh đuổi tụi áp bức mình đi...

(Đường cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.286)

Nước có độc lập, thì đạo Phật mới dễ mở mang.

(Thư gửi Hội Phật tử Việt Nam, ngày 30-8-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.228)

Nước ta phải thống nhất. Nam Bắc là một nhà. Không thể để ai chia cắt Tổ quốc ta, chia rẽ gia đình ta.

(Thư gửi đồng bào Công giáo nhân dịp lễ Noel, báo Nhân Dân, ngày 24-12-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.226)

Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thực đã thành một nước tự do và độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mệnh và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.

(Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 2-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.3)

Nước Việt Nam là một khối thống nhất không thể chia cắt được. Dân tộc Việt Nam từ lâu đã xây đắp Tổ quốc mình suốt từ Bắc chí Nam cùng chung một lịch sử, một tiếng nói, một nền kinh tế, cùng đứng lên đánh đuổi thực dân.

(Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện), ngày 16-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.287-288)

Nước Việt Nam là một, từ Nam chí Bắc chung một tiếng nói, một lịch sử, một nền văn hoá và một nền kinh tế.

(Diễn văn tại cuộc mít tinh của nhân dân Niu Đêli (Ấn Độ), ngày 6-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.259)

Nước Việt Nam ta là một nước thống nhất, Nam Bắc một nhà không một lực lượng phản động nào có thể chia cắt được. Nước Việt Nam ta nhất định phải thống nhất.

(Diễn văn nhân lễ kỷ niệm ngày Quốc khánh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 2-9-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.82)

Nước Việt Nam ta là một,

Dân tộc Việt Nam ta là một.

Dù cho sông cạn đá mòn,

Nhân dân Nam, Bắc là con một nhà.

(Lời chúc mừng năm mới, ngày 25-1-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.12)

Nước Việt Nam ta nhất định phải thống nhất. Đồng bào Nam và Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà. Toàn

thể đồng bào hãy quyết tâm đoàn kết rộng rãi và chặt chẽ trên Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, hãy ra sức thi đua yêu nước, củng cố miền Bắc, đấu tranh kiên quyết và bền bỉ cho một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Thống nhất nước nhà là con đường sống của nhân dân ta.

(Thư gửi đồng bào cả nước, ngày 6-7-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.359-360)

Nước Việt Nam thành lập đã hơn hai nghìn năm. Việt Nam là một dân tộc có chung một lịch sử, một thứ tiếng, một nền kinh tế và văn hóa. Dân tộc Việt Nam đã cùng nhau đoàn kết nhất trí trong lao động xây dựng và trong chiến đấu chống ngoại xâm.

Nước Việt Nam là một khối thống nhất.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.268)

Ở Đông Dương, chúng ta đang sống dưới sự “bảo hộ” của nước Pháp. Bảo hộ có nghĩa là che chở. Nước Pháp đang để cho hàng triệu anh em chúng ta chết đói, trong khi đó hàng nghìn người khác bị đưa sang Tiểu Á làm bia đỡ đạn.

(Ở Đông Dương, báo L'Humanité, ngày 4-11-1920, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.27-28)

Phác qua như thế, chúng ta thấy rằng dưới chiêu bài dân chủ, đế quốc Pháp đã đem vào An Nam tất cả cái chế độ trung cổ đáng nguyên rủa, kể cả chế độ thuế muối; rằng người nông dân An Nam bị hành hình vừa bằng lưỡi lê của nền văn minh tư bản chủ nghĩa, vừa bằng cây thánh giá của Hội Thánh đĩ bợm.

(Tình cảnh nông dân An Nam, báo La Vie Ouvrière, ngày 4-1-1924, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.249)

Pháp chạy, Nhật hàng, vua Bảo Đại thoái vị. Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100 năm nay để gây nên nước Việt Nam độc lập. Dân ta lại đánh đổ chế độ quân chủ mấy mươi thế kỷ mà lập nên chế độ Dân chủ Cộng hòa.

(Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, báo Cứu quốc ngày 5-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.3)

Quan san muôn dặm gặp nhau đây,
Mục đích chung là đuổi Nhật, Tây.
Dân bị hai tròng vào một cổ,
Ta liều trăm đấng với ngàn cay.
Già dù yếu sức mang mang nhẹ,
Trẻ cố ra công gánh gánh đây.
Non nước của ta ta lấy lại,
Nghìn Thu sự nghiệp nổi từ đây.

(Tặng cụ Đình Chương Dương, năm 1943, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.468)

Quân địch sắp tới đâu thì dân vùng đó triệt để làm vườn không nhà trống khiến quân địch không có thức ăn, không có chỗ ở, không có đường đi mà phải tiêu hao mòn mỏi. Còn một tấc đất, còn một người dân thì còn tranh đấu, lúc nào cũng sẵn sàng và không bao giờ do dự hoang mang.

(Lời hiệu triệu, báo *Sự thật*, ngày 27-2-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.214)

Quân và dân cả nước ta, triệu người như một, nêu cao chủ nghĩa anh hùng cách mạng, không sợ hy sinh, không sợ gian khổ, quyết kiên trì và đẩy mạnh cuộc kháng chiến, quyết chiến quyết thắng, đánh cho quân Mỹ phải rút hết sạch, đánh cho nguy quân và nguy quyền sụp đổ hết, giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, tiến tới hoà bình thống nhất nước nhà.

(Lời kêu gọi nhân ngày 20 tháng 7, báo *Nhân Dân*, ngày 20-7-1969, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.593)

Quyền độc lập tự do ở nước nào cũng vậy, đều do xương máu của những nghĩa sĩ, và đoàn kết của toàn quốc dân mà xây dựng nên. Vậy nên, những người chân chính ham chuộng độc lập, tự do của nước mình, thì phải kính trọng độc lập, tự do của nước mình, thì phải kính trọng độc lập, tự do của dân tộc khác.

(*Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp*, báo *Cầu quốc*, từ ngày 11-11 đến 17-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.404-405)

Sự áp bức và bóc lột vô nhân đạo của đế quốc Pháp đã làm cho đồng bào ta hiểu rằng có cách mạng thì sống, không có cách mạng thì chết.

(*Lời kêu gọi*, ngày 27-2-1930, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.21)

Sự đầu độc có hệ thống của bọn tư bản thực dân không thể làm tê liệt sức sống, càng không thể làm tê liệt tư tưởng cách mạng của người Đông Dương.

(*Đông Dương*, tạp chí *La Revue Communiste*, tháng 4-1921, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.40)

Sự hy sinh anh dũng của các liệt sĩ đã chuẩn bị cho đất nước ta nở hoa độc lập, kết quả tự do.

(*Bài nói tại Lễ kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng*, ngày 5-1-1960, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.401)

Sự tương phản càng nổi bật không kém trong lĩnh vực kinh tế. Một bên là những người bản xứ bị chìm trong cảnh dốt nát và suy yếu bởi một hệ thống tinh khôn nhằm nhồi sọ, đần độn hoá... Một bên là những người Pháp và người nước ngoài: họ đều đi lại tự do, tự dành cho mình tất cả các tài nguyên của đất nước, chiếm đoạt toàn bộ xuất nhập khẩu và tất cả các ngành nghề béo bở nhất, bóc lột trâng tráo trong cảnh dốt nát và nghèo khốn của nhân dân.

(*Vấn đề dân bản xứ*, báo *L'Humanité*, ngày 2-8-1919,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.12)

Ta có thể kết luận rằng mọi chế độ thực dân đế quốc đều tiêu diệt hết các nòi giống bản xứ, và muốn cứu vãn những nòi giống này, ta phải lật đổ chủ nghĩa đế quốc!

(*Chủ nghĩa đế quốc, kẻ tiêu diệt nòi giống bản xứ*, tập san *Inprekorr*, tháng 5-1928, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.371)

Ta phải hiểu và phải cho dân hiểu rằng: Cuộc kháng chiến sẽ rất gay go cực khổ.

Dù địch thua đến 99%, nó cũng ráng sức cản lại. Vì nó thất bại ở Việt Nam, thì toàn bộ cơ nghiệp đế quốc nó sẽ tan hoang.

(*Công việc khẩn cấp bây giờ*, viết ngày 5-11-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.484)

Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng; dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do.

(*Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*, 2-9-1945, báo *Cứu quốc*, ngày 5-9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.1)

Tây nó áp bức ta vì ta không thương yêu nhau, vì ta ngu dốt.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.341)

Thà 5, 10 năm hy sinh cực khổ, còn hơn làm nô lệ muôn đời.

(*Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm Độc lập 2-9-1948*, báo *Cứu quốc*, ngày 9-9-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.602)

Thà chết chẳng cam nô lệ mãi,
Tung bay cờ nghĩa khắp trăm miền

(*"Việt Nam có bạo động"* Tin Xích đạo, trên báo *Ung Ninh 14-11*, Nhật kí trong tù, 1942 - 1943, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.391)

Thế mà hơn 80 năm nay, bọn thực dân Pháp lợi dụng lá cờ tự do, bình đẳng, bác ái, đến cướp đất nước ta, áp bức đồng bào ta. Hành động của chúng trái hẳn với nhân đạo và chính nghĩa.

(*Tuyên ngôn độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*, đọc ngày 2-9-1945, ngày 5-9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.1)

Thỏa ước ngày 8-3 (1949) là kết quả của việc mua bán giữa Vĩnh Thụy (Bảo Đại) với nước Pháp, chỉ như một mảnh giấy lộn. Độc lập và thống nhất viết trong thỏa ước là giả dối. Nhân dân Việt Nam không bị lừa dối.

(*Trả lời phỏng vấn của báo Pháp Action*, tháng 5-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.77)

Thống nhất Việt Nam là việc của nhân dân Việt Nam cũng như thống nhất nước Đức là việc của nhân dân Đức. Với sự ủng hộ của tất cả các dân tộc yêu chuộng hòa bình, chúng tôi đòi thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ để thống nhất nước nhà bằng phương pháp hòa bình.

(*Diễn văn đọc tại Lễ đón tiếp ở sân bay BécLin, Thủ đô nước Cộng hòa Dân chủ Đức*, ngày 31-7-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.29)

Thực dân phản động là như lũ chó dại cắn càn. Chúng đến đâu, phá hủy nhà thờ, chùa, miếu, giết người, cướp của, đốt nhà đến đó. Chúng tưởng dùng cách khủng bố

đã man đó để làm dân ta sợ hãi, nản lòng. Nhưng kết quả là chúng càng hung ác thì đồng bào ta càng tức giận, càng kiên quyết, càng ra sức kháng chiến đến cùng, để đuổi lũ ác quỷ đó ra khỏi đất nước ta, để giữ quyền thống nhất và độc lập của Tổ quốc ta.

*(Thư gửi đồng bào Việt Bắc, tháng 1-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.455)*

Toàn dân Việt Nam chỉ có một lòng: Quyết không làm nô lệ,

Chỉ có một chí: Quyết không chịu mất nước,

Chỉ có một mục đích: Quyết kháng chiến để tranh thủ thống nhất và độc lập cho Tổ quốc.

*(Lời kêu gọi nhân kỷ niệm sáu tháng kháng chiến,
ngày 19-6-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.178-179)*

Tổ quốc là Tổ quốc chung. Tổ quốc độc lập, thì ai cũng được tự do. Nếu mất nước, thì ai cũng phải làm nô lệ.

*(Hỏi và trả lời, ngày 23-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.539)*

Tôi chắc và đồng bào cả nước đều chắc vào lòng kiên quyết ái quốc của đồng bào Nam Bộ. Chúng ta nên nhớ lời nói oanh liệt của nhà đại cách mạng Pháp: “Thà chết tự do hơn sống nô lệ”.

*(Gửi đồng bào Nam Bộ, ngày 25-9-1945,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.29)*

Tổng thống Kennơđi phải hiểu lịch sử. Lịch sử đã chứng tỏ rằng: Khi một dân tộc đã đoàn kết nhất trí, đấu tranh giành độc lập, tự do (như tổ tiên Tổng thống ngày trước và nhân dân miền Nam Việt Nam hiện nay), thì nhất định họ sẽ thắng lợi.

*(Lời phát biểu tại Kỳ họp thứ 6 Quốc hội khóa II,
ngày 8-5-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.81)*

Trải qua hơn 20 năm liên tiếp chống ngoại xâm, nhân dân Việt Nam chúng tôi thiết tha muốn hòa bình hơn ai hết. Nhưng hòa bình thật sự phải gắn liền với độc lập thật sự. Vì độc lập của Tổ quốc, vì nghĩa vụ đối với các dân tộc đang chống đế quốc Mỹ, vì an ninh của các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, nhân dân cả nước chúng tôi đoàn kết một lòng, không sợ hy sinh gian khổ, kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn.

(Phát biểu trong buổi chiêu đãi đoàn đại biểu Đảng và Chính phủ Cuba, ngày 31-10-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.190)

Trên đời nghìn vạn điều cay đắng,

Cay đắng chi bằng mất tự do?

Mỗi việc mỗi lời không tự chủ,

Để cho người dốt tựa trâu bò!

*(Cảnh binh khiêng lợn cùng đi - Nhật ký trong tù,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.366)*

Trong khi chờ nguyên tắc dân tộc sẽ từ lĩnh vực lý tưởng chuyển vào lĩnh vực hiện thực do chỗ quyền tự quyết thiêng liêng của các dân tộc được thừa nhận thật

sự, nhân dân nước An Nam trước kia, nay là xứ Đông - Pháp, xin trình với các quý Chính phủ trong Đồng minh nói chung và với Chính phủ Pháp đáng kính nói riêng, những yêu sách khiêm tốn sau đây:

1. Tổng ân xá cho tất cả những người bản xứ bị án tù chính trị;

2. Cải cách nền pháp lý ở Đông Dương bằng cách cho người bản xứ cũng được quyền hưởng những *dảm bảo về mặt pháp luật* như người Âu châu; *xoá bỏ hoàn toàn* các tòa án đặc biệt dùng làm công cụ để khủng bố và áp bức bộ phận trung thực nhất trong nhân dân An Nam;

3. Tự do *báo chí* và tự do *ngôn luận*;

4. Tự do *lập hội* và *hội họp*;

5. Tự do *cư trú ở nước ngoài* và tự do xuất dương;

6. Tự do *học tập*, thành lập các trường kỹ thuật và chuyên nghiệp ở tất cả các tỉnh cho người bản xứ;

7. Thay *chế độ ra các sắc lệnh bằng chế độ ra các đạo luật*;

8. Đoàn đại biểu thường trực của người bản xứ, do người bản xứ bầu ra, tại Nghị viện Pháp để giúp cho Nghị viện biết được những nguyện vọng của người bản xứ.

(*Yêu sách của nhân dân An Nam*, tiếng Pháp, năm 1919, bản chụp lưu tại Viện Hồ Chí Minh, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.469-470)

Trong lịch sử 80 năm mất nước đau khổ và đen tối, chúng ta đã không ngừng làm rạng rỡ ngọn cờ nghĩa cứu nước về vang.

Từ sau năm 1862, khi Vua Tự Đức ký hiệp ước bán nước, cắt nhượng ba tỉnh Sài Gòn, Biên Hòa, Mỹ Tho cho giặc Pháp, các bậc nghĩa sĩ giàu lòng yêu nước thương dân đã từ bỏ cả cơ nghiệp của cải, dắt díu vợ con chạy ra Trung Kỳ, thà cam chịu sống cuộc đời gian truân, vất vả của kẻ hái củi, chài lưới, chứ thề không đội trời chung với giặc Pháp.

(*Báo cáo của Phân hội Việt Nam thuộc Hội Quốc tế chống xâm lược*, từ ngày 25-28 tháng 3-1944, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.479)

Trong một thời gian rất vẫn, chúng ta đã phá tan chế độ *quân chủ chuyên chế* mấy nghìn năm nay. Chúng ta đã đánh đổ cái nền thống trị của hai đế quốc chủ nghĩa: Pháp và Nhật. Chúng ta đã lập nên một chính thể *Dân chủ Cộng hòa*. Đó là một cuộc thắng lợi xưa nay chưa từng thấy trong lịch sử nước ta.

(*Thư gửi các đồng chí tình nhà*, ngày 17-9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.18)

Trong tất cả các thuộc địa của Pháp, nạn nghèo đói đều tăng, sự phẫn uất ngày càng lên cao. Sự nổi dậy của nông dân bản xứ đã chín muồi.

(*Phát biểu tại phiên họp thứ 25 Đại hội lần thứ V Quốc tế Cộng sản*, tiếng Nga, Matxcơva, ngày 3-7-1924, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.311)

... trong tất cả các thuộc địa Pháp, công nghiệp và thương nghiệp phát triển rất yếu ớt và nhân dân hầu hết làm nghề nông, 95% số dân bản xứ là nông dân.

(Phát biểu tại phiên họp thứ 25 Đại hội lần thứ V Quốc tế Cộng sản, tiếng Nga, Matxcơva, ngày 3-7-1924, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.305)

Trong việc thực hiện thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hòa bình, trở lực chủ yếu là do âm mưu của bọn đế quốc và tay sai. Âm mưu đó nhằm chia cắt lâu dài nước Việt Nam, biến miền Nam thành căn cứ quân sự của “chính sách thực lực”. Vì âm mưu đó mà việc thống nhất nước Việt Nam bị cản trở, hòa bình ở Đông Dương và Đông - Nam Á bị đe dọa.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.270)

Trước hết chúng tôi cần giành thống nhất và độc lập thực sự. Những vấn đề khác sẽ bàn sau.

(Trả lời phỏng vấn của Hãng thông tấn Angtara (Indônêxia), báo Cửu quốc, ngày 19-7-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.140)

Tuần lễ Vàng sẽ tỏ cho toàn quốc đồng bào và cho toàn thế giới biết rằng trong lúc chiến sĩ Việt Minh trên các mặt trận quyết hy sinh giọt máu cuối cùng để giữ vững nền tự do độc lập của nước nhà, thì đồng bào ở hậu phương, nhất là những nhà giàu có, cũng có thể hy sinh được chút Vàng để phụng sự Tổ quốc.

(Thư gửi đồng bào toàn quốc nhân dịp “Tuần lễ Vàng”, báo Cửu quốc, ngày 17-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.16)

Tuy ta được độc lập, nhưng dân ta sẽ còn phải gặp rất nhiều nỗi khó khăn, còn phải hy sinh phần đầu nhiều hơn nữa. Từ người giàu cho chí kẻ nghèo cần phải một lòng giữ vững nền độc lập, chống bọn Pháp muốn trở lại nước ta lần nữa.

(Bài nói chuyên với đoàn đại biểu các dân tộc thiểu số tỉnh Tuyên Quang, ngày 23-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.119)

Từ năm nay trở đi, đồng bào ta, con cháu Hai Bà Trưng, con cháu Lý Thường Kiệt, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Nguyễn Huệ, Nùng Trí Cao, có chịu để nước non Hồng Lạc cho thực dân Pháp giày xéo, có chịu để nòi giống Rồng Tiên cho thực dân Pháp giày đạp nữa không?

Không, quyết không!

(Lời kêu gọi đầu năm mới (1947), ngày 1-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.1)

Vấn đề Đông Dương phải do nhân dân Đông Dương quyết định. Việc Pháp phải rút khỏi Hải Phòng vào trung tuần tháng 5 và việc tổng tuyển cử ở Việt Nam vào tháng 7-1956, thì Hiệp định Giơnevơ đã quy định rõ ràng, không có lý do gì mà phải bàn lại. Càng không có lý do gì mà Mỹ, Pháp, Anh được bàn riêng.

(Hội nghị tay ba để làm gì? Báo Nhân Dân, ngày 5-4-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.395)

Vấn đề miền Nam chỉ có một cách giải quyết là: Đế quốc Mỹ phải rút khỏi miền Nam để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc của mình, theo tinh thần của Hiệp định Giơnevơ.

(*Trả lời phóng viên báo Acahata (Nhật Bản)*, báo *Nhân Dân*, ngày 21-11-1963, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.209)

Vận mệnh nước ta ở trong tay ta. Chúng ta đồng tâm nhất trí, trên dưới một lòng, thì chúng ta nhất định thắng lợi.

(*Tự phê bình*, báo *Cứu quốc*, ngày 28-1-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.193)

Về mọi mặt địa lý, lịch sử, văn hóa và chủng tộc, dân tộc Việt Nam là một... Sự thống nhất của nước Việt Nam và dân tộc Việt Nam đã được thừa nhận và ghi rõ trong các Hiệp định Giơnevơ.

(*Trả lời ông W. Bôcsét, phóng viên của tuần báo Mỹ người bảo vệ dân tộc và tuần báo Angiêria cách mạng châu Phi*, báo *Nhân Dân*, ngày 8-8-1963, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.146)

“Về mọi mặt lịch sử, địa lý, kinh tế, văn hóa, xã hội và dân tộc, Việt Nam ta là một nước thống nhất, quyết không một lực lượng nào có thể chia cắt được”...

(*Trả lời những câu hỏi của phóng viên báo Tin nhanh hằng ngày (Luân Đôn)*, báo *Nhân Dân*, ngày 28-3-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.361)

Vì ai mà đến thế này?

Vì giặc Nhật với giặc Tây bạo tàn!

Khiến ta nước mắt, nhà tan,
Trẻ em cũng phải cơ hàn xót xa.

Vậy nên con trẻ nước ta
Phải đoàn kết lại để mà đấu tranh!

(*Trẻ con*, báo *Việt Nam độc lập*, ngày 21-9-1941, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.240)

“Vì ai, ta chẳng ám no?

Vì ai, ta đã phải lo cơ hàn?

Vì ai, cha mẹ nghèo nàn?

Vì ai, nhà cửa, giang san tan tành?

Vì ai, ngăn cấm học hành?

Vì ai, ta phải chịu vành dốt ngậy?

Ấy là vì Nhật, vì Tây

Ra tay vợ vét, đọa đày chúng ta;

Làm ta tan cửa, nát nhà,

Trẻ con vất vả, người già đắng cay.

Cùng nhau đánh đuổi Nhật, Tây.

Anh em ta mới có ngày vinh hoa.

“Nhi đồng Cứu quốc” Hội ta,

Ấy là lực lượng, ấy là cứu sinh.

Ấy là bộ phận Việt Minh,

Dân mình khắc cứu dân mình mới xong”.

(*Trẻ chăn trâu*, báo *Việt Nam độc lập*, ngày 21-11-1942, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.280-281)

Vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hòa bình ở châu Á và thế giới, nhân dân Việt Nam không sợ hy sinh gian khổ, quyết đánh, quyết thắng và nhất định sẽ thắng giặc Mỹ xâm lược.

(*Trả lời phỏng vấn của báo Acahata (Nhật Bản)*, ngày 20-12-1966, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.216)

Vì độc lập, tự do và thống nhất của Tổ quốc mình, vì muốn sống hòa bình hữu nghị với tất cả các dân tộc trên thế giới, cả với nhân dân Mỹ, toàn dân chúng tôi đoàn kết nhất trí, kiên quyết chống đế quốc Mỹ xâm lược.

(*Điện gửi các bạn người Mỹ nhân dịp năm mới 1968*, báo *Nhân Dân*, ngày 31-12-1967, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.414-415)

Vì quân đội thực dân Pháp xâm lược Việt Nam mà có cuộc chiến tranh này. Nhân dân Việt Nam sẵn sàng hòa bình cộng tác với nhân dân Pháp và nhân dân thế giới, nhưng nhân dân Việt Nam quyết không chịu làm nô lệ, quyết không chịu mất nước.

Hễ còn một tên lính thực dân trên đất nước Việt Nam, thì Việt Nam cứ đánh, đánh cho đến thắng lợi hoàn toàn, đánh cho đến độc lập và thống nhất thật sự.

(*Lời kêu gọi nhân dịp ba năm toàn quốc kháng chiến*, báo *Sự thật*, ngày 19-12-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.262)

Vì sao mà sinh ra dân tộc cách mệnh?

Một nước cậy có sức mạnh đến cướp một nước yếu, lấy võ lực cai trị dân nước ấy, và giành hết cả quyền kinh tế và chính trị. Dân nước ấy đã mất cả tự do độc lập, lại làm ra được bao nhiêu thì bị cường quyền vơ vét bấy nhiêu.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.286)

Vì sao mà sinh ra giai cấp cách mệnh?

Trong thế giới có 2 giai cấp:

A. Tư bản (không làm công mà hưởng lợi).

B. Công và nông (làm khó nhọc mà chẳng được hưởng)...

Khi trước tư bản bị phong kiến áp bức cho nên nó cách mệnh. Bây giờ tư bản lại đi áp bức công nông, cho nên công nông là người chủ cách mệnh.

1. Là vì công nông bị áp bức nặng hơn,

2. Là vì công nông là đông nhất cho nên sức mạnh hơn hết,

3. Là vì công nông là tay không chân rời, nếu thua thì chỉ mất một cái kiếp khổ, nếu được thì được cả thế giới, cho nên họ gan góc. Vì những cơ ấy, nên công nông là gốc cách mệnh; còn học trò, nhà buôn nhỏ, điền chủ nhỏ cũng bị tư sản áp bức, song không cực khổ bằng công nông; 3 hạng ấy chỉ là bầu bạn cách mệnh của công nông thôi.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.288)

Vì ta không chịu làm trâu ngựa cho Pháp, vì ta phải giữ gìn non sông đất nước ta, cho nên ta phải đánh bọn thực dân Pháp.

(Lời kêu gọi đồng bào phá hoại để kháng chiến, ngày 16-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.34)

Vì ta yêu chuộng hòa bình để kiến thiết, cho nên Đảng chủ trương ký với Pháp Hiệp định 6-3 và Tạm ước 19-9.

Nhưng Thực dân Pháp bắt nhân bội nghĩa, chữ ký chưa ráo mực thì 19 tháng 12 chúng tiến công ta. Từ đó, cuộc toàn quốc kháng chiến bắt đầu.

(Kiểm điểm công việc của Đảng, viết đầu tháng 1-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, Sđd, tr.12)

Vì tình yêu thương con người, lòng nhân đạo và nhân danh tình bạn của chúng ta, tôi yêu cầu ngài nghiêm cấm binh lính Pháp sát hại dân lành, hãm hiếp phụ nữ, đốt phá làng mạc và phá hủy nhà thờ, đền miếu như họ vẫn làm từ trước tới nay.

(Thư gửi Tướng R. Xalăng, Tạp chí Lịch sử Đảng, số 6, năm 1990, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.170)

Vì vậy, khẩu hiệu chính của chúng ta ngày nay là: *Tiêu diệt thực dân Pháp và đánh bại bọn can thiệp Mỹ, giành độc lập thống nhất hoàn toàn, bảo vệ hòa bình thế giới.*

(Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng, tháng 2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.37)

Vì yêu chuộng hoà bình, vì thật tâm muốn cộng tác với nhân dân Pháp, Chính phủ ta đã tìm hết cách dàn xếp với Pháp. Nhưng bọn thực dân phản động bội tín bất nhân, hòng dùng vũ lực để cướp nước ta một lần nữa.

(Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ, ngày 24-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.38)

Việc thống nhất đất nước Việt Nam là việc nội bộ của nhân dân Việt Nam, không một nước nào có quyền can thiệp.

(Trả lời những câu hỏi của phóng viên báo Tin nhanh hàng ngày (Luân Đôn), báo Nhân Dân, ngày 28-3-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.362)

Việc thống nhất nước Việt Nam phải do miền Bắc và miền Nam bàn bạc với nhau để đi đến tổng tuyển cử tự do. Ai không muốn bàn bạc, không tôn trọng ý muốn của nhân dân, tức là người đó đi trái với nguyện vọng và quyền lợi của nhân dân và sẽ bị nhân dân chống lại.

(Lời phát biểu trong cuộc mít tinh chào mừng đoàn đại biểu Chính phủ Liên Xô sang thăm nước ta, ngày 3-4-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.304)

Việt Nam độc lập đồng minh

Có bản Chương trình đánh Nhật, đánh Tây.

Quyết làm cho nước non này,

Cờ treo độc lập, nền xây bình yên:

Làm cho con cháu Rồng, Tiên,

Dân ta giữ lấy lợi quyền của ta.
 Có mười chính sách bày ra,
 Một là ích nước, hai là lợi dân.

...

Chúng ta có Hội Việt minh
 Đủ tài lãnh đạo chúng mình đấu tranh.
 Rồi ra sự nghiệp hoàn thành,
 Rõ tên Nam Việt, rạng danh Lạc Hồng.
 Khuyên ai xin nhớ chữ đồng,
 Đồng tình, đồng sức, đồng lòng, đồng minh.

*(Mười chính sách của Việt Minh, năm 1941,
 Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.242-243)*

Việt Nam không chiến tranh chống nước Pháp và dân Pháp vì ta muốn hai dân tộc Việt - Pháp cộng tác thật thà.

Nhưng tự do độc lập là quyền trời cho của mỗi dân tộc. Bọn thực dân phản động dùng vũ lực phá hoại quyền thống nhất và độc lập của dân ta, cho nên dân ta phải kháng chiến để giữ gìn đất nước.

*(Trả lời các nhà báo, ngày 2-1-1947,
 Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.9)*

Với Pháp - rất đơn giản, là Chính phủ buộc Pháp phải công nhận nền độc lập của nước ta. Được thế, về vấn đề khác cũng có thể giải quyết rất dễ dàng.

*(Nói chuyện với đại biểu các báo chí về nội trị, ngoại giao nước nhà trong những ngày vừa qua, ngày 6-10-1945,
 Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.47)*

Vốn trước hai bên ngang thế lực,
 Mà sau thắng lợi một bên giành;
 Tấn công, phòng thủ không sơ hở,
 Đại tướng anh hùng mới xứng danh.

*(Học đánh cờ - Nhật ký trong tù, năm 1942-1943,
 Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.326)*

Xô viết Nghệ An bị thất bại, nhưng đã có ảnh hưởng lớn. Tinh thần anh dũng của nó luôn luôn nồng nàn trong tâm hồn quần chúng, và nó đã mở đường cho thắng lợi về sau.

(Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần II của Đảng, ngày 11-2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.20)

VANG VỌNG LỜI NƯỚC NON

Những câu trích mang giá trị giáo dục và ý nghĩa nhân văn sâu sắc,
được tuyển chọn trong bộ Hồ Chí Minh toàn tập xuất bản lần thứ ba

Tập 2: DÂN TỘC VIỆT NAM LÀ MỘT - NƯỚC VIỆT NAM LÀ MỘT

Chịu trách nhiệm xuất bản, nội dung

Giám đốc - Tổng Biên tập: TRẦN CHÍ ĐẠT

Biên tập: Đào Mai Phương - Phạm Thị Thiễm
Nguyễn Thị Lê - Mai Quốc Bảo
Tổng hợp: Nguyễn Liên Hương
Trình bày sách: Nguyễn Tuấn Đạt
Sửa bản in: Trần Thị Huyền
Thiết kế bìa: Trần Hồng Minh
Nguồn ảnh: Ảnh tư liệu

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Website: www.nxbthongtintruyenthong.vn, book365.vn, ebook365.vn

Trụ sở chính: Tầng 6, Tòa nhà Cục Tấn số vô tuyến điện - 115 Trần Duy Hưng,
quận Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Điện thoại Biên tập: 024.35772141/43 Fax: 024.35579858
E-mail: nxb.ttt@mic.gov.vn

Chi nhánh tại TP. Hồ Chí Minh: 211 đường Nguyễn Gia Trí, P25,
quận Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: 028.35127750 Fax: 028.35127751
E-mail: cmsg.nxbttt@mic.gov.vn

Chi nhánh miền Trung - Tây Nguyên:

Địa chỉ: 42 Trần Quốc Toàn, quận Hải Châu, TP. Đà Nẵng
Điện thoại: 0236.3897467 Fax: 0236.3843359
E-mail: cndn.nxbttt@mic.gov.vn

Địa chỉ: 46 đường Y Jút, YBib Alêô, TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk
ĐT: 0262.3808088 E-mail: cntn.nxbttt@mic.gov.vn